

lavca še poznati nočejo. Saj Pašič niti noče podpisati zakon o delavskem zavarovanju. Starokopitneže bo treba strmoglaviti.

Boljša vlada mora priti na krmilo naše države. Sedanja vlada povišuje ministrom in načelniku države za mnogo milijonov plače, a da bi našla le eno skromno misel za zboljšanje gospodarstva, na to se ji še sanja ne. Namesto da bi sedanja vlada v Beogradu resno mislila na zgradbo potrebnih železnic, cest in drugih prometnih sredstev, pa Pribevič, Žerjav in enaki prostozidarski bratci začnejo s kulturnim bojem, t. j. s preganjanjem katoličanov, Slovencev in Hrvatov. Ta naloga se jim zdi bolj nujna, nego dviganje gospodarstva in valute.

Odobravam boj, ki ga vršijo poslanci Jugoslovanskega kluba v Beogradu proti sedanji vladi. Le kontrolirajte sedanje vladinove, le bičajte jih z ostro besedo in poročajte nam, kako grdo gospodarijo, kako vladajo. Če bodo ostali demokrati, samostojni in njih velesrbijanski zavezniki še nekaj let na vladi, bomo propadli gospodarsko vsi. To je bridka resnica.

Po mojem mnenju moramo vsi skupaj delati na to, da pri bodočih volitvah vrzemo iz vlade one stranke, ki zadnja leta upropaščajo našo domovino. Slovenska ljudska stranka pa si naj pri bodočih volitvah poišče dobrih zaveznikov, da izvede pred vsem gospodarske točke našega programa. Naslonimo se tesno na brate Hrvate ter še posebej na avtonomistično misleče Bosance, Hercegovce, Dalmatince, Bunjevce, Makedonce. Tudi med Srbi se bodo našli gotovo pametni možje, kojim mrzi sedanji pogubonosni vladni način.

V teh dveh načrtih je zapopadna naša boljša gospodarska bodočnost: dvigniti in izrabiti naravne zaklade naše bogate jugoslovanske zemlje in na vlado postaviti poštene stranke. Delujmo vsi na tem načrtu in izginila bo polagoma nezadovoljnost, draginja in sovraštvo. Samo zabavljanje pa nas ne bo otelo gospodarskega pogina.

Ali nas še ni izučilo?

Ni še dolgo od tega, odkar je večina slovenskih naših kmetov spregledala, da jih je Samostojna kmetijska stranka tako prevarala, kakor še malokatera stranka v Sloveniji. Volilec so trosili pesek v oči in jim pripovedovali, kako bodo davke znižali, vojaštvo zmanjšali na najmanjšo mero, kako je dr. Korošec Slovence Srbom prodal itd. Ponekod so celo govorili, da hočejo republiko, samo, da so volilce potegnili na svojo stran. Hujskali in divjali so ponekod na shodih tako in izpodkopavali vsako višjo oblast — seveda tudi državno — da ponekod ljudstvo ni bilo sploh več dostopno za trezno in pametno besedo. Botri te stranke pa so gledali od strani to početje in za hrbotom dajali potuho, hoteč na vsak način slovensko dobro ljudstvo prevariti, da bi z glasovi prevarjenega ljudstva ustvarili korupten in koritariski centralizem. Samostojnim je bil dovoljen vsak način hujskanja zoper Srbe, zoper državo in zoper vse, kar imenujemo oblast, samo, da so nalovili več glasov. Ko je pa Samostojna volilce prevarila za tisoč in tisoč glasov, je v dejanju v Beogradu pokazala in delala vse ravno narobe, kakor je obljubila, ter nas popolnoma zapisala beogradskim mogotcem.

Velesrbski šovinisti (narodni prenapetneži) so zadnji čas seveda uvideli, da je slovensko ljudstvo spregledalo, in da Samostojna nima več tal na slovenskih tleh. Treba je torej spraviti novo goljufijo na dan, da bi zopet slovensko ljudstvo svoje glasove za nadaljnih par let nehote prodalo za prikriti velesrbske in nadvladne težje. Demokratska stranka in radikalna stranka ste popolnoma igrali s samostojnim detetom vred. Nastopila je torej — tretja srbijanska stranka, to je zemljoradniška, ki še dosedaj ni imela prilike slovenske volilce prevariti. Toda cilj je prozoren. Postopanje srbijanskih zemljoradnikov v beograjski skupščini za nadvladne srbijanske težnje in sovražno bojno glasovanje proti predlogom Jugoslovanskega kluba, ki so merili za tem, da se postopa s Slovenci in Hrvati kot enakopravnimi brati, nas je naučilo dovolj. Dostikrat so celo s hrupom glasovali proti nam in ponovno pokazali, da so ravno taki šovinisti, kakor radikali in demokrati.

Kljub temu pa so začeli v Sloveniji tudi zemljoradniško stranko, na koje krmilo stoji glavna agitatorja dr. Novačan in Anton Mahen iz Trnovelj. Kako čuden slučaj! Ravno Anton Mahen in dr. Novačan sta bila še pred najkrajšim časom največja agitatorja za SKS in sta celo nameravala ali vsaj želela priti do narodnega poslanca — ali celo še višje. Tam jima sreča ni bila mila, ker je očividno preveč kandidatov, pa premalo mest. Ustanovila sta tukaj novo stranko, ki ima sicer novo ime, a iste ljudi, nove fraze, a iste cilje kakor SKS, trgovina ista, trgovci so isti, le firma je druga. Ker je šla prejšnja firma v konkurs, se je morala ustanoviti nova firma, pod katero se bo ista prevara prodajala, kakor pod prejšnjo firmo.

Posvetovali smo se in sklenili, da jih moramo pustiti na otoku — na neizmerno veselje Gunnovo in v krepko zadovoljstvo Grayevo. Dali smo jim zalogo smodnika in krogel, kos Gunnovega prekajenega kozjega mesa, nekaj zdravil, orodja, obleke, vrvi in majhno jadro — in na posebno željo zdravnikovo trdi lep kup tobaka.

In končno smo se poslovili od otoka. Zaklad je bil spravljen, z vodo smo bili preskrbljeni tudi ostanek Gunnovega kozjega mesa smo vzeli s seboj — in nekega lepega jutra smo dvignili sidro in odjadrali iz severnega zaliva.

Uporniki so nas najbrž kje od blizu opazovali. Kajti ko smo prijadrali na odprto morje in se ozrli nazaj na otok, so klečali vsi trije na pesku ob morju in proseče dvigali roke k nam.

V srce nas je bolelo — pa nismo jih smeli vzeti seboj, ako nismo hoteli doživeti novega upora. In povrh — peljati jih domov na vešala, to bi bil prežalosten posel —.

Zdravnik jim je zakričal, da smo jim pustili zaloge in kje jih bodo našli. Pa po imenih so nas klicali in jokaje prosili, naj se jih za božjo voljo usmilimo in naj jih ne pustimo poginiti na tem žalostnem otoku —.

Ko pa so videli, da je ladja plula naprej in se bolj in bolj oddaljevala od brega, je eden izmed njih planil na noge, dvignil puško — in kroglja je prižvižgala Silverju mimo ušes ter udarila v glavni jadrnik.

Sli smo pod krov na varno in ko sem proti poldnevu pogledal ven na morje, je na moje nepopisno veselje izginjal najvišji vrh otoka v sinji daljavi nepreglednega obzorja —.

Priključil se jima je že tudi trnoveljski Cerar, ki je bil pri zadnjih volitvah izvoljen kot socijaldemokratski obč. odbornik. Sedaj hočejo tudi pridobiti majorja Burnika, pri kojem pa smo prepričani, da je vse delo zastoj. Ta gospod predobro pozna srbijansko gospodo, pa naj se ta imenuje tudi zemljoradniška.

Slovensko ljudstvo pa ima tudi gotovo že prevar dovolj in se prav gotovo ne bo še enkrat pustilo prevariti od kake srbijanske stranke, kakor se je zadnjič od Samostojne kmetijske. Gospoda zemljoradnika Novačana, doktorja ga ne smemo imenovati, ker bi nas kot zemljoradnik tožil radi razžaljenja časti, pa prosimo, naj nam reši uganko: Kdo more kot jurist trditi, da je slovenska zemljoradniška stranka, samostojna, republikanska, slovenska stranka, a istočasno pa sestavni del srbijanske zemljoradniške stranke. Istotako naj nam blagovoli rešiti uganko: kako je mogoče pisati Srbijancem, a istočasno ravno iste osovražene Srbijance ponovno posečati v Beogradu in se z njimi posvetovati. Da pa plača vse stroške Samostojne, neodvisne, republikanske, zemljoradniške, slovenske stranke, osobito list in druge stroške, sam Novačan in Anton Mahen, pa tako vsi vemo.

Iz poglavja o novih bremenih.

Iz Dalmacije in južnih delov naše kraljevine nam prihajajo poročila o lakoti in vsestranskem pomanjkanju. — Za klice odpomoči našim gladnim se očitno naša beograjska vlada le zelo — zelo malo zmeni. Pomanjkanje žita in prehrane je pri nas že tako občutno, da moramo kupovati drago rumunsko žito, sicer se lahko tudi pri nas razpase lakota v nevarni meri in obsegu.

V vsestranskem pomanjkanju in draginji živimo, a gospoda na najvišjih vladnih prestolih na misli na drugo, kot na povišanje davkov, trošarine, na notranje posojilo, in kako bi sama sebi zvišala plače. Ministri so si bili takoj edini, da se zviša zemljiški davek za 200 odstotkov in se poveča trošarina za navadna vina na 200 K pri 100 litrih. Člani finančnega odbora se sicer protivijo neznosnemu povišku ravnokar omenjenih bremen, a ko bo prišla cela zadeva na glasovanje v skupščini, bodo vsi vladni podrepaniki glasovali za predlog ministrov in v najkrajšem času bodo začele finančne oblasti razpisovati 200 procentov več zemljarine in povišano trošarino. Kadar gre pri nas za odpomoč gladnim, za podporo invalidom, vdovam in sirotam, tedaj se pri nas take zadeve ali sploh ukinejo z dnevnega reda ali pa zavlačujejo po možnosti; ko pa treba povišati bremena, ki zadenejo v živo nižje in srednje sloje naroda, potem pa se pri nas izvrši vse s polno paro in — brez sicer običajnega zavlačevanja.

Povišanje davkov in trošarine še nikakor ne bo zadovalo našemu finančnemu ministru, ampak ta pripravlja novo notranje posojilo v znesku 4 milijarde kron. O tem posojilu razglašajo, da ga bodo uporabili za popravilo državnih železnic, a kdo jim verjame, ker vedno popravljajo na papirju, a v resnici se pa nič ne zgodi.

V času, ko gladujejo naši južni kraji, ko se uvaža v našo agrarno državo drago rumunsko žito, ko se povišujejo vsestransko že itak previsoka davčna bremena in razpisuje milijardsko notranje posojilo, je vlada na lahko in brzo roko zvišala kraljevo davčno listo, kakor smo že poročali in na Dunaju naročila za kraljevski dvor 36 prekrasnih kočij, ki bodo opremljene z zlatom in najfinejšo svilo. V Münchenu izdelujejo iz najfinejšega usnja veliko število konjskih oprav za konje, ki bodo vlekli te kočije. Oprave bodo okrašene s težkim srebrom. V Belgradu dovršujejo novi kraljevski dvor, v katerem se nahaja 70 razkošno opremljenih dvoran. Dragocenega pohištva za kraljevski dvor pa belgrajska vlada ni naročila pri tovarni pohištva v Zagrebu, kjer bi se plačalo v domačem denarju; pohištvo izdelujejo v Parizu, kjer mora vlada po današnjem valutnem stanju plačati 29 kron za 1 francoski frank. Stene posameznih dvoran bodo okrašene z dragocnimi preprogami in rezbarijami, ki se dobijo za »masne pare« po vsej Evropi. Dunajčani pripovedujejo, da so izdelali tamkajšnji zlatarji srebreno in pozlačeno jedilno orodje, t. j. žlice, vilice, nože, krožnike in drugo. Te stvari bodo v 36 zabojih kmalu odposlali v Beograd. Dvorski sijaji bodo dvignili neštevilni dvorski dostojanstveniki, uradniki, sluga, potem 12 dragocenih dvorskih avtomobilov, konj, dvorska godba ter dva regimenta — telesne straže.

Svobodno mišljenje Sokola.

(Dopis od Sv. Marjete na Dravskem polju). Na tiho nedeljo je bil pri nas sokolski dirindaj. Prijedili so nameč Sokoli iz Maribora ter so svoj tabor postavili na vrtu »hauptsamostojneža« krčmarja Finžgarja. Nastopil je tudi en govornik, ki je pravil, da oni delajo

Jadrane da veliko posla, nas pa je bilo malo, zato smo morali vsi marljivo delati. Le kapitan je ležal na zadnjem krovu na žimnici in poveljeval. Rane so se mu naglo celile, pa slab je še bil in miru je potreboval.

Obrnili smo se proti Srednji Ameriki, ker dolge poti na Angleško bi ne bili vzdržali z našimi slabimi močmi. In še preden smo dosegli prvo obljudeno pristanišče, smo bili vsi zdelani in utrujeni. —

Moja povest je pri kraju. Prijetno vožnjo smo imeli in nekega poznega večera smo zapluli v živahno pristanišče v mehikanskem zalivu.

Kako dobro so nam dele neštete lučice razsvetljenega mesta, kako pomirjevalno so vplivali na nas prijazni, dobrovoljni obrabi prodajalcev, ki so nam v neštetihih barčicah prišli ponujati osvežujoče sadje in druga živila — kako prijetno je bilo vse to za nas po tistih divjih, krvavih prizorih, ki smo jih doživeli na samotnem otoku zaklada.

Gračak in zdravnik sta šla v mesto in vzela mene s seboj. Našli smo poveljnika angleške bojne križarke in šli z njim na krov. Zdravnik je pripovedoval naše doživljaje in preživeli smo prav zabaven večer. Sele proti jutru smo se vrnili na »Hispaniolo«.

In tu nam je prišel naproti Ben Gunn in se zvijal v neizmerni zadregi —.

Silver je pobegnil —. On, Ben Gunn, pa mu je pomagal pri begu, kajti — če bi ta človek ostal na ladji, vse naše življenje bi bilo v nepristani nevarnosti —!

Pa ni šel praznih rok —.

na to, da bodo svobodno mislili in da se ne dajo komandirati od Rima. Sokolsko korajžo je tudi pokazal, ker je rekel, da črni cot ne marajo. Ker se takin prerokov nisem dostikrat slišal, sem si komaj raztolmačil te skrivnostne besede. Torej svobodno misliti se bomo od teh ljudi naučili? Kaj to pomeni? Nam nihče ne brani svobodno misliti, ali pri vas to ni dovoljeno? Seveda pameten in pošten človek bi mislil samo to, kar je resnično, pošteno in pravično! Tako misliti ne prepoveduje ne Bog ne Rim.

Sokoli so se gotovo skregali s pametjo, poštenostjo in pravičnostjo, z Bogom in s svojo vestjo, zato hočejo imeti to čudno posebnost, da bi smeli misliti, (in gotovo tudi delati) neumne, nepošteno, krivične, brezbožne stvari. Lepi junaki to, ki oznanjajo svobodno misel!

Dolgo let poslušam že pridige, poznam katekizem, pa ne v pridigah ne v katekizmu ni prepovedano misliti in delati, kar je res in prav. Kaj bi torej ti ljudje radi, kaj pravijo, da hočejo ljudi svobodno misliti učiti, je pametnemu človeku nerazumljivo. Če so hoteli s tem vojsko napovedati pametnim, poštenim in pravičnim mislim, jim pustimo radi to svobodo; saj bolj ubogege spričevala si niso mogli dati ko s tem. To bodo res zlati časi, ko bodo Sokoli naučili vse ljudi svobodno to je tudi umno, krivično, nepošteno misliti in delati. Le pomislite ljudje božji in sokolski, kako »fajn« bo to, ko bote vsi: mali in veliki, bogati in revni, gorenjci in dolenci smeli svobodno misliti, ko bote smeli, ali prav za prav morali misliti in delati tudi neumno, nepošteno itd. Ko se bodo tako »svobodno« misliti naučili mnogi ljudje, potem bodo Sokoli imeli dosti članov, ker se nahaja mnogo ljudi, ki se jim bolj dopadejo neumne in nepošteno misli in dela ko pa resnica in pravica. V tem se kaže tudi razlika med nami in Sokoli: mi smo za to in smo prepričani, da so dovoljene samo resnične, pošteno in pravične misli in dejanja, Sokoli pa so za to, da naj bodo dovoljene tudi neumne, nepošteno, krivične misli in dejanja. Za Sokole bodo torej takrat dobri časi, ko bodo dosegli to, da bo smel vsak tudi neumno, nepošteno misliti in delati.

Pametno in pošteno misliti in delati je bilo dovoljeno že dosedaj, a Sokolom to ni prav, oni hočejo tudi za neumnost in nepoštenost svobodo, menda za to, ker se dobro poznajo in vedo, da je pri njih več neumnosti in nepoštenosti. Tako vsaj si je razlagala moja kmetška pamet besede sokolskega govornika, da nas bodo svobodno misliti naučili. Se lepo zahvalimo za vaše »svobodno« mišljenje, to svobodo — neumno in nepošteno misliti — radi prepustimo vam in tistim, ki jim kaj takega diši, Dober tek!

Kako fletno bo na primer v šoli, ko bodo smeli šolarji svobodno, to je tudi neumno in napačno misliti, (— prav in pametno misliti smejo že zdaj tudi —); če bo učencem misliti in rekel: 10 in 10 je 999, mu učitelj ne bo smel nič reči, ne bo ga smel poučiti, da 10 in 10 ni 999, ampak 20, ker bi učencem, ki ga bodo Sokoli in sokolski učitelji naučili svobodno misliti, lahko rekel učitelju nazaj: »jaz imam pravico svobodno misliti, kaj se vi, gospod učitelj vtikate v moje misli, jaz lahko mislim, kakor hočem, saj ste me vi, gospod učitelj in vaši Sokoli naučili svobodno, to je tudi neumno misliti. Vi si lahko svobodno mislite, da je 10 in 10 — 20, jaz pa si lahko svobodno mislim, in rečem, da je 10 in 10 — 999.

Čim bolj svobodno, to je čim bolj neumno si jaz šolar mislim, tem lepši red mi morate v spričevalo dati. Ako bi vam kak moj svobodni odgovor ne bil prav, bi bilo to znamenje, da ne spoštujete svobode, to je tudi neumne misli in nespametnih odgovorov, potem niste več svobodnomiselni učitelj in ne Sokol, ampak črn klerikalec, ker klerikalci pravijo, da je dovoljeno samo pametno in pošteno misliti, pravi Sokol pa mora biti za to, da sme vsak tudi neumno in nepošteno misliti in delati«. Če bo prišlo do tega, da bo lahko vsak človek in tudi šolar svobodno, t. j. tudi nespametno misliti in govoriti, ne bo treba več nadzornikov in višjih oblasti, kar bo nekaterim sokolskim učiteljem, ki jim šola ne diši posebno, čisto prav. Svobodno, to je tudi neumno misliti bodo znali šolarji in svobodnomiselni učitelji tudi brez nadzornikov. Ali ne bode potem dobro za učitelje in šolarje?

In kako »fajn« bo, ko bodo po sokolskem receptu svobodno mislili in delali kmetje in davkoplačevalci! Kaj bo rekla davkarija, če bo kmet rekel: Jaz smem svobodno misliti, da mi ni treba plačati davka, le pojte vi proč s svojimi davki in eksekutorji, ne pokvarite mi moje svobodne misli. Vi si svobodno mislite, da jaz plačam davke, jaz pa si svobodno mislim, da mi jih ni treba plačati, tako uči in zahteva sokolska svobodna misel! Zato se bomo vsi davkoplačevalci šli učiti svobodno misliti.

Z velikim veseljem se bodo svobodno misliti učili gotovo razni hudodelniki, zločinci. Če bo kakega tata, roparja ali zločinca zgrabil žandar ali ga klicala sodnja, bo tat ali ropar v imenu svobodne misli žandarju ali sodniku

Neopažen je prevrta ladijsko steno in ukradel žakel zlata, približno tri- do štiristo ginej —.

Vsi smo bili, mislim, končno veseli, da smo se ga tako po ceni znebili.

V Bristol smo prijadrali prav v trenutku, ko je mislil graščakov prijatelj pripraviti reslni pohod.

Vsi, kar nas je ostalo živih, smo dobili seveda obilen delež od zaklada. Vsak ga je porabil, kakor je vedel in znal.

Kapitan Smollett je dal slovo pomorskemu življenju. Gray si je kupil ladjo in začel prekomorsko trgovino. Ben Gunn je dobil tisoč funtov. Pa v treh tednih, celo bolje v 19 dneh jih je pogнал in dvajseti dan je že beračil. Dobil je na to samotno kočico in je živel prav, kakor svojčas na otoku. Pa čudak je ostal celo življenje. Vaški paglavci so ga dražili, pa so ga tudi radi poslušali.

O Silverju nisem čul ničesar več. Najbrž je kje srečal svojo »staro« in živi z njo in s svojim »kapitanom Flintom« udobno življenje. Upam da, kajti v večnosti ga ne čaka mnogo udobnosti, če se prej ne spokori —.

Srebro in drugi zakladi pa še ležijo na otoku in kar se mene tiče, naj ležijo, kakor dolgo hočejo! Nobena sila me ne spravi več na tisti zakleti otok in svoje najhujše sanje preživljam vedno takrat, kadar čujem v spanju grmenje morskih valov ob skalnatih bregovih otokovih in kadar mi zveni v ušesih hreščeči glas »kapitana Flinta«:

»Zlati, zlati, zlati, zlati —!«

lahko zabrusil v obraz: jaz sem se od Sokolov naučil svobodno misliti, in če smem svobodno misliti, kar hočem, smem tudi svobodno delati, kar hočem. Kaj stegate vi, gospod žandar svoje roke po meni, kaj rozljate z verigami, ali ne veste, da so nas Sokoli naučili svobodno misliti in delati. Ali ste vi klerikalec, da ne spoštujete svobodne misli, da me ne pustite svobodno misliti, da je tvoje moje; zakaj mi branite delati, kar mi moja, od Sokolov in sokolskih učiteljev naučena svobodna misel pravi? In vi, gospod sodnik, kaj mi govorite o nekaj kazenskih paragrafi, pa o kazni, ječi, postu, trdem ležišču! Ali ne veste, ali se še gospod sodnik niste naučili svobodno misliti? Ali ste tak nazadnjak in klerikalec, gospod sodnik?! Saj še so potem glavni klerikalci: papež, škofje in duhovniki (po sokolskem »farji« ali »ti črni«) bolj svobodnomisljeni. Ali ste tak nazadnjak in klerikalec, gospod sodnik?! Saj gospod sodnik me s silo vlečete pred sodbo in me s silo vržete v ječo, duhovniki pa me ne vlečejo pred spovednico, če hočem, lahko grem, če pa nočem, pa ne pride žandar po mene, kakor je to pri vas navada. Poboľšate se torej gospod sodnik, povejte tudi žandarjem, naj se poboľšajo, naj se z vami vred od Sokolov naučijo svobodno misliti in tudi nam tatom, in roparjem, goljufom in veriznikom, pustijo, da svobodno mislimo in delamo. Ako se ne bote hitro poboľšali, se bote zamerili Sokolom in vas bodo proglasili za klerikalce, to so tisti ljudje, ki jih imajo Sokoli najmanj radi, ker so klerikalci tako čudne stvari, da niso za to, da bi smeli ljudje svobodno, to je tudi neumno in nepošteno misliti in delati. Ko je torej sokolski govornik pravil, da bodo učili ljudi svobodno misliti, se pač menda ni zavedal, kako neumno je govoril, gotovo je mislil, da je bogve kako pametno znil. Po mojem mnenju je mož hotel reči: mi vas bomo učili, da se vam ni treba brigati za Boga, njegove zapovedi, za nauke sv. vere in cerkve, za vest, mislite, delajte živite, kakor hočete, kakor se vam »lušta«, svobodno, kakor zajci v gozdu, kaj bote poslušali besedo božjo itd. To bi radi tisti, ki učijo »svobodno« misliti. Tako svobodo imajo zverine, ne pa ljudje. Pameten in pošten človek misli, in dela samo to, kar je pametno, resnično in pošteno, tega pa uči človeka Bog po sv. veri, cerkvi in njenih naukih. Tako smo se učili že v šoli pri veronauku. Čudno, da študirani učitelji in Sokoli tega ne vejo več!

Pripomnimo še, da je s Sokoli prijezdilo nekaj oficirjev, da so jezdili Sokoli vojaške konje in da so telovadno orodje pripeljali vojakom z vojaškim vozom. Mi davkoplačevalci protestiramo, da bi se vojaštvo, ki ga plačujemo vsi, zlorabljalo za strankarsko agitacijo, za razširjenje »svobodne misli in za hujskarijo zoper vero in cerkev. Žalostno pa je za Sokole, če sami brez vojaštva ne morejo ali ne upajo nič prirediti. Vi, gospodje učitelji, ki zdaj hočete ljudi učiti svobodno misliti, to je tudi neumno in nepošteno misliti in delati, ne pozabite, da bodo enkrat prišli do besede in na odgovor poklicali tiste zapeljivce ljudstva, ki našo mladino mobilizirajo proti Rimu in »črnim cotam« to je proti veri in cerkvi, in ki hočejo s Sokolom naše ljudstvo pokvariti, posrbiti; za to širite Sokola, da od vas zaslepljeni ljudje ne bi branili svojih pravic in svoje prostosti; sedanja nesrečna vlada, ki žene ljudstvo v obup, državo pa v pogubo, vas podpira z denarjem in vojaštvom, da bi lahko beograjski »obersokolik« nas Slovence še naprej tlačili, kakor to delajo z našimi vojaki, in nas s hudimi davki oskubili in slekli, sebe pa obogatili. Če ste vi in vaši nafarbani pristaši tako slepi, da tega ne spoznate, je vaša stvar, a mi resnico tega čutimo na lastni koži, a vi pa še bote, ko bo vaša doba minila in bo tudi vas morala pamet srečati. Toliko za enkrat, da bote videli, vi razni Jarci in Mohorji, da imamo še svoje misli o vaših »svobodnih« mislih.

Naše ljudstvo zboruje.

Sijajna shoda naše stranke v Ljutomeru in Slovenski Bistrici.

Slovenska ljudska stranka je sklicala za velikonočni pondeljek dva večja shoda: v Ljutomeru in Slov. Bistrici. Udeležba je bila na obeh shodih zelo lepa, dasiravno se je vršila agitacija še le zadnje dni.

V Ljutomeru se je shoda udeležilo nad 500 ljudi. Predsedoval je predsednik krajevne organizacije g. Jakob Rajh. O položaju in o delovanju naših poslancev je poročal narodni poslanec dr. Hohnjec. Gospod poslanec je ožigosal skrajno slabo gospodarstvo sedanje vladne večine. Pokazal nam je v jasni luči, da so samostojni poslanci in socialdemokratje skrivni, da se je razparcelirala Slovenija in da se vodi danes ta pogubna notranja in zunanja politika. Dr. Hohnjec je navzočim opisal, da so v Beogradu poslanci Samostojne in demokratske stranke glasovali zoper obtožbo generala Žečeviča, kateri je glavni krivec, da je toliko mladeničev-vojakov ob vpoklicu letošnjó zimo storilo nesrečno smrt oz. obolelo. Zborovalci so glasno odobrvali poslančeve besede in so izrekli zaupnico celemu Jugoslovanskemu klubu.

Shod v Slovenski Bistrici je bil tako veličasten, da si lepšega misliti ne moremo. Udeleženci iz 4 okrajev so napolnili veliko dvorano Okrajne hranilnice. Predsedoval je novoveški župan g. Zafošnik. Govorili so: poslanca Pušenjak in Žebot, dr. Jerovšek in občinski odbornik Gril. Pušenjak je razkrival zavoženo državno gospodarstvo, kako sedanja vladna večina razmetava davčni denar za teatre, za pretepače in za razna podkupovanja, a za bolnišnice in za narodno gospodarstvo pa ga nima. Sedaj hoče ta vladna večina, v kateri so tudi samostojneži, povišati davke za 100 odstotkov. Poslanec Žebot je govoril v dveh zadevah, katere nas Slovence in Hrvate najbolj prizadenejo: o razkosaњу Slovenije in o vojaštvu. Ko je povdarjal, da poslanci Sl. ljudske stranke ne bodo prej mirovali, dokler se nam ne da avtonomna združena Slovenija, je ves zbor to obljubo vzel z velikim navdušenjem na znanje. Govorec o trpljenju naših rekrutov ob vpoklicu, o naši zahtevi, da se krivce strogo kaznuje, in ko je povedal govornik, da so poslanci Samostojne glasovali za generala Žečeviča proti našim trpečim mladeničem, je nastalo v dvorani živo, kot v mravljišču. Vse je obsojalo te žalostne razmere in izdajstvo samostojnežev. Posestnik Gril je dokazal, kako je liberalni advokat trdil, da še kmet plača premalo davka. Domači rojak dr. Jerovšek je govoril o nakani vladnih strank, da se šola razkristjaniti in o namenu dr. Šusteršiča, da z rezkolom oslabi našo stranko. Zborovanje je bilo zelo iskreno. Samostojneži si niso upali motiti zborovanja, da-

siravno so se že celih 14 dni na to pripravljali. Oba shoda sta pokazala, da stoji naše ljudstvo bolj trdno kot kedaj poprej na strani naše Slovenske ljudske stranke. Narod je sprevedel, da krščanska stranka s svojim voditeljem dr. Korošcem ne zapusti ljudstva tudi v slabih časih ne, in da z velikim naporom brani trpeče. V stranko se vračajo tudi zapeljani, ki so ob volitvah 1920 šli z drugimi strankami.

Na obeh shodih so bile sprejete važne resolucije, katere prinašamo na drugem mestu.

Važni gospodarski in politični sklepi.

Na krasno uspešnih shodih v Ljutomeru in Slovenski Bistrici je zbran narod napravil te le sklepe:

Proti zvišanju davkov!

1. Odločno protestiramo proti 100 odstotnemu zvišanju zemljiškega in vseh drugih davkov, kakor jih zamišlja sedanja beograjska vlada. Kmetoski ljudstvo in delavski sloji ne morejo več prenašati davčnega vijaka, ki izmoghva voljo do dela in povzroča obubožanje prečasnih pokrajín, predvsem pa zadene to zvišanje z davki itak preobloženo Slovenijo. Načelo: enake pravice, enake dolžnosti! zahteva, da se čimprej izvede izenačenje davkov in moderna davčna reforma.

Zahtevamo samoupravno Slovenijo.

2. Zahtevamo revizijo ustave v avtonomističnem smislu. Naša država bo procvitala samo v tem slučaju, če bodo vsa tri plemena na svoji zemlji gospodarji, ne pa podložniki. Centralizem, ki so ga z nesrečno Vidovdanko ustavo uvedli zagovorniki današnjega načina vladanja, je med Slovenci in Hrvati trčil na neizprosni odpor. Centralizem je vzrok vsega nezadovoljstva, gospodarskega propadanja in plemenske borbe v naši državi. Naše geslo je: Slovenija Slovincem v okvirju države SHS! Mi hočemo in zahtevamo gospodarsko, kulturno in zakonodajno avtonomijo.

Za naše vojake.

3. Obsojamo nečloveško in nekulturno postopanje posameznih vojaških oblasti z našimi rekruti in vojaki. — V sled zanikrosti in nerazumljive brezsrčnosti so vojni minister in drugi predpostavljeni napram lastnemu narodu zakrivil v pretekli zimi smrt stoterih in neozdravljive bolezni tisočih slovenskih, hrvatskih in tudi srbskih mladeničev. Obenem pa obsojamo tudi početje vladne večine, ki še danes generala Žečeviča ni izročila sodišču.

Dajte nam nov vojaški zakon.

4. Zahtevamo nov vojaški zakon, koji bo znižal število vojaštva in službeno dobo ter da bodo slovenski vojaki služili v kadrih v Sloveniji.

Zaupnica dr. Korošču in Jugoslovanskemu klubu.

5. Izrekamo poslancem Jugoslovanskega kluba, zlasti pa voditelju dr. Korošču za neustrašeno borbo za avtonomijo Slovenije svojo iskreno zahvalo in popolno zaupanje. Mi odobravamo borbo Jugoslovanskega kluba proti centralistični vladni večini in slovesno izjavljamo, da bodemo poslance Slovenske ljudske stranke ob vsaki priliki, predvsem pa o priliki bodočih volitev v narodno skupščino podpirali.

Volitve nam dajte!

6. Zahtevamo, da vlada razpiše nemudoma volitve v narodno skupščino. Volitve so edini izhod iz današnjega, skrajno slabega gospodarskega položaja. Namesto poslancev Samostojne — kojim izrekamo popolno nezaupnico — naj pridejo novi možje; novi in pošteni možje naj po ljudski volji rešijo vsa pereča vprašanja, ki jih je sedanja vladna večina zanemarila.

Ugovarjamo proti razkristjanjenju šole.

7. Protestiramo proti novemu šolskemu zakonu, ki ga je izdelal Glavni prosvetni odbor v Beogradu, po katerem hočejo razkristjaniti šolo in vso mladinsko vzgojo. Mi, katoliški Slovenci nikakor ne pripustimo, da bi se pometa iz naših šol duhovnike — katehete, in da bi se veronauk poveril posvetnim učiteljem. Država, katero tvorimo tudi mi, mora skrbeti za katoliško vzgojo mladine, kajti edino katoliška vzgoja je najboljšje jamstvo za dobre in trdne temelje naroda in države.

Obsodba dr. Šusteršiča.

8. Obsojamo kot odločni katoličani in Slovenci vsak poizkus, da se po naročenih ljudeh, to je po dr. Šusteršiču krši enotnost naše Slovenske ljudske stranke. Take ljudi in take poizkuse obsojamo z vsem ogorčenjem in izjavljamo, da ostanemo v teh resnih časih trdno in zvesto ob strani Slovenske ljudske stranke, katere taktiko in politiko odobravamo v celoti.

Proti Radiču.

9. Obsojamo politiko Hrvatskega bloka z Radičem na čelu, kateri je s svojo neudeležbo v Beogradu glavni krivec sedanjega načina vladanja. Če bi Radič šel s svojimi poslanci v Beograd, ne bi mogli Srbijanci tako postopati z nami. Od naših poslancev zahtevamo, da kot odločna opozicija kontrolira v Beogradu delovanje vlade in nas štiti.

Politični pregled.

KRALJEVINA SHS.

Politično delo v narodni skupščini in v posameznih odborih je počivalo čez velikonočne praznike. Ministri, kolikor jih ni zaposlenih na genovski konferenci, se med seboj razgovarjajo o poteku konference v Genovi.

Muslimanski klub je zadnje dni zboroval v Sarajevu. Na tem zborovanju je prišlo med Turki do razkola. Glavno avtonomistično strujo vodi znani muslimanski poslanec Spaho, drugo manjšo pa Magljajič. V sled tega razkola sta podala ostavko oba muslimanska ministra. Glede vladne krize ne namerava podvzeti vlada do 24. t. m. nobenih korakov. Vladno krizo bo rešil Pašič na ta način, da bo ponudil enega ministra samostojnežem, drugega pa skupini onih poslancev zemljoradnikov, ki so izstopili iz zemljoradniške stranke in tvorijo sedaj takozvani »Seljački savez«.

GENOVSKA KONFERENCA.

Bilo je že precej svetovnih konferenc in posvetovanj, pa nobeni se ni pripisovalo toliko važnosti, kot sedanji v Genovi. Doslej so reševale svetovna vprašanja takoimenovalne velesile ali zmogovite države in vse druge države in drugi narodi so se njenim sklepom morali pokoriti. Vse dosedanje seje so vršile v znamenju meča in sile, položaj v Evropi pa je postajal vedno težji in gospodarske kakor tudi politične razmere vedno bolj zamotane in brezplodne. V teh stiskah pa se je spomnil svet, da je potrebno govoriti z vsemi narodi in vsemi državami in tako je bila sklicana genovska konferenca. Po tej konferenci lahko pričakujemo, da bo za vselej konec nadvlade par držav nad celim svetom. — Francija seveda še vedno teži za nekdanjim stanjem, vidi se pa, da je v svoji politiki osamljena in da ves svet hrepeni po miru in spravi. Glavni predpogoj miru je razorožanje in če bo genovska konferenca po poštono zaključila, je njen uspeh zagotovljen. Ob otvoritvi konference so zlasti Francozi poskušali, spraviti razoroženje iz dnevnega reda, pa le ni šlo, kmalu so uvideli, da se brez tega ne da o drugih stvareh razpravljati.

Rusiji so sponašali njeno vojsko, ruski delegat je pa prav dobro orisal evropski militarizem. Veliko držav je še, ki silijo in grabijo preko svojih meja, Rusija je najbolj ogrožena, od vseh strani so jo napadali in še danes ni miru, ker si največji grabežljivci lastijo pravico, deliti in »reševati« ves svet. Najprej morajo odložiti orožje oni, ki napadajo in potem še le oni, ki se branijo in ki so ogroženi. Tudi Anglija in vse države, ki so bile vedno nevtralne (nepriustranske, miroljubne) zastopajo ta načela ter menijo, da je takoj in pred vsem potrebno najmanj 10 letno premirje z obveznostjo vseh držav, da ne bo nobena stopa la preko svojih mej. Dokler ni mir zagotovljen, se ne more dvigniti in urediti gospodarstva. Že to je mnogo vredno da so merodajne države vse to uvidele in spoznale, iz tega spoznanja izhaja pot do dobrih gospodarskih odnosov in do prave svetovne obnove. Najlepši začetek te sprave in sporazuma sta storili Nemčija in sovjetska Rusija. Zastopniki obeh držav so sklenili pogodbo, po kateri se upostavljajo popolnoma sporazumni in ravnopravni odnosi, obe državi se odrekata medsebojnim terjatvam vseh dolgov in vojnih odškodnin ter si med seboj dovoljujeta trgovinske pravice. Nemčija priznava sovjetsko Rusijo kot pravno državo v polnem obsegu. Ta pogodba je v Genovi vzbudila veliko zanimanja, eni jo odobravajo, drugi se radi nje jezijo. Za druge države rusko vprašanje še ni rešeno. Denarno vprašanje igra veliko vlogo, ruski delegati pravijo, da če že morajo priznati dolgove, ki jih je delal nekdanji car, zahtevajo tudi, da jim antanta da, kar je nekdanj cerju obljubila. Tega pa je mnogo in antanta je v hudih škripcih. —

Madžarski zastopniki so vse sosedne države obtožili, da slabo postopajo z ogrskim življem, ki v njih živi. Kako so Madžari proti narodnim manjšinam je menda celemu svetu kolikor toliko znano in za to ta obtožba ne bo posebno verodostojna. — Delegati male države Luksenburške so konferenco zapustili, ker jim niso dali mesta v nobeni komisiji.

Iz delokroga Kmet. družbe.

„Na take člane žvižgam ...“

Ne verjeli bi, da je to mogoče, toda res se je zgodilo dne 5. aprila 1922, da je izjavil predsednik Kmetijske družbe za Slovenijo, samostojnež Gustav Pirc, da žvižga na take člane in še huje se je izrazil s tem, da je rekla, da ga veseli, da so naselili kmetje, ki se niso zgledali pravočasno za galico in zato tudi ničesar ne dobijo. Razpravljalo se je namreč v odborovi seji, da bo morala skrbeti družba za to, da kolikor mogoče veliko ugodnosti pribori za naše kmete. Toda predsednik Pirc se ne ozira na kmetški stan kot tak in na kmetijstvo sploh, temveč le na tiste člane, ki trobijo v samostojni rog. Zato »žvižga na take udece, ki pričakujejo kakih koristi od Kmetijske družbe in se celo veseli, da so nekateri štajerski vinogradniki naselili radi modre galice. Ta izjava predsednikova je poparila vse odbornike. Samostojneži so skušali omiliti besede, ki so padle iz ust nekmetjskega predsednika. Kmet Vrečko pa je zavrnil z odločnostjo te skrajno žaljive besede in z veliko neustrašenostjo branil svoje stanovske tovariše — kmete ter je v živih besedah poklical družbi v spomin, kako nalogo in kake dolžnosti ima izvrševati med kmetiskim ljudstvom.

Razmere v Kmetijski družbi za Slovenijo postajajo od dne do dne žalostnejše. Družba ne nudi kmetškemu stanu skoraj ničesar več, pač pa mora skrbeti, da preživi veliko število drago plačanih uradnikov. Tudi ni čudno, da število članov družbe vedno bolj pada. Pred lanskim letom je imela še 33.000 članov, dočim je sedaj padlo število približno na 16.500 članov. To dejstvo priča, da družba ne vzbuja zanimanja med kmetiskim ljudstvom in ne izvršuje več svoje naloge v tej meri, da bi privabila člane v svoj krog. Pač pa odbija postopanje posameznikov vedno bolj kmete in zlasti je opažati, da obračajo hrbet posestniki takemu predsedniku, ki »žvižga na take člane.« Mislimo bode mo morali v kratkem na kako novo gospodarsko organizacijo, ki bo v polnem obsegu nadomestila delo bivše po-zrtvovalno delavne »Kmetijske družbe.«

Samostojni lepo skrbijo za Kmetijsko družbo! Kmetijska družba za Slovenijo, ki je bila poprej izdatno podpirana še pod avstrijskim nemškotarskim režimom, je prosila vlado, v kateri sedita samostojni in demokratski slovenski minister, za izdatno podporo 200.000 K, da bi zamogla vsaj kriti velike stroške za strokovni list. Minili so mesci in mesci, toda od vlade, ki razsipava milijone in milijone za strankarske namene, ni nobenega odgovora.

Lepi sadovi samostojno-demokratske vlade. V zadnji odborovi seji Kmetijske družbe je izjavil vladni zastopnik samostojnež Sancin kot vodja kmetijskega oddelka, češ, da ni mnogo manjkalo, da bi bili morali zapreti še celo kmetijske šole radi pomanjkanja kreditov. Nadalje je zatrjeval, da je tudi država zrebčarna na Selu pri Ljubljani v nevarnosti, ker vlada še dosedaj ni potrdila denarnih prispevkov. Samostojneži bodo zares — če e še bodo dolgo na vladi, — dosegli to, da bodo vse naprave, ki obstojijo za povzdigo kmetijstva, ukiniti in nalagali kmetškemu stanu le samo davke.

Niti za po umah prizadete posestnike nimajo srca! Samostojneži vedno farbajo po listih, kako dobivajo pod-

pore posestniki, ki so prizadeti po toči ali po suši. Poverjenišvo za kmetijstvo v Ljubljani in Kmetijska družba sta se opetovano obrnili na ministrstva, da podprejo po suši prizadete posestnike. Toda družba ni bila uslišana, sploh ni dobila odgovora razen enkrat. Tako se izpolnjujejo obljube samostojnih poslancev.

Kaj je z jarim žitom? Kmetje so se zares že veselili na velike darove, katere so jim obljubljali samostojneži, toda ljudje so se motili in trpijo veliko škodo tisti, ki so se zanašali na to, da dobijo kaj jarega žita. Vsled tega je župan Steblovnik vprašal vladnega zastopnika: Kako je to, da v nekaterih krajih dobijo ljudje nekaj kilogramov jarega žita, v drugih pa zopet nič? Odbornik Vrečko je vprašal predsednika Kmetijske družbe, zakaj da ista ni prevzela razdelitve? Ko je predsednik Pirc izjavil, da je odklonil razdelitev in prevzel ta posel »Ekonom«, je nastalo med odborniki razburjenje, češ, da je predsednik družbe nalašč delal tako, da je dobilo razdelitev jarega žita to strankarsko podjetje.

Povišanje železniških tarifov. Župan Steblovnik je stalvil predlog, da bi predsedstvo Kmetijske družbe z ozirom na vest v časnikih, da izdeluje železniško ministrstvo načrt za 50 odstotno povišanje tarifov, se obrnilo s tozadevnim dopisom na ministrstvo, da naj isto napravi izjemo za tarif raznih kmetijskih potrebščin, kakor: orodja, krmil, umetnih gnojil itd. Toda malo upanja je, da bi kaj doseglo, kajti za Sokole imajo olajšave za četrtinsko vožnjo, za kmeta pa nič!

Kako bo z živinozdravniki v Sloveniji? Kmetje že se, daj jako hudo občutijo, da nimajo za svojo bolno živino cene živinozdravniške pomoči. V več slučajih niti ne morejo poklicati živinozdravnika, zlasti če je oddaljen, in so stroški preveliki. Zdaj pa nameravajo še celo zmanjšati število živinozdravnikov, tako da bo preostalo le nekaj živinozdravnikov pri raznih uradih, da opravljajo pisarniške posle, kmetje jih pa v nájhujsi sili ne bodo mogli poklicati na pomoč.

Predsednik Kmetijske družbe Pirc in tajnik Lah sta si vredna drug drugega. Odbornik Košar je razkril v zadnji seji Kmetijske družbe tako nečuvveno postopanje družbenega tajnika v gospodarskih zadevah, da bi v vsakem drugem slučaju moral odbor odpustiti takega uradnika, ker je očitno deloval proti gospodarskim interesom vseh vinogradnikov. Predsednik Pirc se je le izgovarjal, da njega to nič ne briga, da tajnik Lah tudi ni postal v imenu družbe. Toda g. Košar je dokazal, da je nasprotoval v vinogradskem odseku tajnik Lah v imenu družbe. Tako izpodkopavajo tla družbi — lastni uradnik!

Tedenske novice.

Veliko zborovanje SLS za okraj Ptuj se vrši v nedeljo, dne 23. t. m., ob pol 11. uri predpoldne v prostorih društvene hiše. O političnem položaju poroča poslanec g. dr. Anton Korošec in drugi govorniki. Istega dne ob 9. uri dopoldne se vrši istotam sestanek Županske zveze za ptujski okraj. Somsiljeniki iz vseh župnij ptujskega sodnega okraja, udeležite se našega shoda v velikem številu!

Shod SLS pri Sv. Lovrecu na Pohorju. Slov. ljudska stranka priredi v nedeljo, dne 23. t. m. ob 8. uri jutraj v dvorani gostilne g. Kodra zborovanje. Poročal bo poslanec Žebot.

Samostojneži in naš shod v Slov. Bistrici. Ko so samostojneži doznali, da se bo vršil na velikonočni ponedeljek v Slov. Bistrici velik shod naše stranke in da bodo na tem shodu govorili naši poslanci, so se samostojneži pripravljali, da naš shod onemogočijo. A na dan shoda jih je minila vsa korajža. Niti ust si niso upali odpreti. Celo glasovali so za naše resolucije. Shod v Slov. Bistrici se je vršil v najlepšem miru in je bil znak velike moči naše stranke v slovenjebistriškem okraju. Ljudje, ki jih je golediva Samostojna zapeljala, se vračajo v naš tabor. Ne bo dolgo, ko bomo lahko v slovenjebistriškem okraju zapeli Samostojni tuborni »Miserere«. Ljudstvo je spoznalo zelene zapeljivce in jih obsovalo ter jim obrnilo hrbet. Le tista Vrhloga tam pri Črešnjevcu se še ni spametovala. A menda bo tudi Vrhložane kmalu srečala pamet.

Se nekaj o trpljenju naših vojakov. Ko je na shodu v Slov. Bistrici dne 17. aprila poslanec Žebot na podlagi dokazov opisoval zborovalcem, kako se je godilo ubogim rekrutom pri vpoklicu ob Božiču 1921, je celi zbor kot en moč obsojal tako postopanje z našimi sinovi. Po shodu je prišel k našim poslanecem oče, kateri je izgubil dva sina. Oba sta bila vpoklicana ob Božiču. Eden je umrl vsled — mrazu nekje v Črnigori. A vojaška oblast niti ni bila tako dobra, da bi bila obvestila starše o sinovi smrti. Se do danes ni dobil oče — kljub opetovanim prošnjam — poročila, kje leži pokopan njegov sin-ljubljenc. Drugi njegov sin pa je bil vsled trpljenja in muk ob vpoklicu in transportu tako prizadet na zdravju, da si je nalezal jetike. Oče starček je pripovedoval vse to tako, da so bili ganjeni vsi v njegovi bližini. Starček je jokal . . . »Zgubil sem svoje najdražje«, je rekel. In v Beogradu glasujejo samostojni za to, da se krivca teh nesreč ne stavi pred sodisce . . . Silna eksplozija v Bitolju. Iz Bitolja v Srbiji javljajo, da se je tamkaj zgodila strašna eksplozija v municijskih vagonih reparacijske komisije. Na posebnem železniškem tiru je stalo 80 vagonov municije. Iz doslej nepojasnjenega vzroka je zletel v zrak s silnim pokom en vagon in užgal nato še ostale. Koliko nesreče in škode je eksplozija povzročila, še ni ugotovljeno. Vse hiše v okolici vagonov so vsled zračnega pritiska porušene do tal in v mestu Bitolj vlada velik strah.

Gospode duhovnike, katerim smo poslali brez posebnega naročila po več izvodov »Našega doma«, prosimo, da skušajo dobiti v svojih župnijah vsaj toliko naročnikov, kolikor izvodov smo jim poslali in nam sporočijo število naročnikov. Ako pa jim to nikakor ne bi bilo mogoče, pa prosimo, da nam nerazpečane kmalu vrnejo, da laže postrežemo novim naročnikom, ki se vsak dan oglašajo. — Upravništvo »Našega doma«, Celje, hotel »Beli vol«.

Verska oskrba katoliških vojakov. Katoliški vojaki, ki služijo v južnih garnizijah, ne morejo spolnjevati svojih katoliških verskih dolžnosti. Brez službe božje so, brez sv. zakramentov, še celo za Veliko noč, ker manjka vojaških duhovnikov, civilnih pa ni blizu. Meseca novembra preteklega leta je bilo razpisanih šest mest vojnih svečnikov, a še dozdaj niso imenovani in vpoklicani, akoravno so bili za Božič vpoklicani rekruti, ki v prejšnjih časih niso smeli biti brez duhovne pomoči. In bo šest novih duhovnikov zadostovalo za tako veliko armado in toliko vojaških garnizij? Ni veliko, pa vsaj začetek je.

Male odpuščajo — velike nastavljajo. Iz zanesljivega vira smo izvedeli, da je sedanja vlada odpuščala v področju okrožne gradbene sekcije 12 državnih cestarjev, kateri bodo s 1. majem odpuščeni. Kam bodo šli ti ubogi ljudje s svojimi družinami? Kdo bo vzdrževal ceste, kdo opravljal vsa potrebna dela? V Beogradu pa so istočasno nastavili v ministrstvu za gradjevine (državne zgradbe) tri nove direktorje. Ti direktorji dobivajo mesečno dvakrat več plače, nego vseh 12 odpuščenih cestarjev z otroci vred. Vse to je blagoslov centralizma, katerega podpirajo samostojni in socialni demokratje!

Kaj je z rešitvijo viničarskega vprašanja? Vinogradniki, Stokovna zveza in viničarji si že prizadevajo leta in leta, da bi sporazumno rešili viničarsko vprašanje. Izdelal se je načrt, ki bi vsaj nekoliko ustregel viničarjem. Toda vse je obležalo pri vladi. Odbornik gospod Košar je zopet zahteval po Kmetijski družbi, da zastavijo merodajni krogi ves vpliv ter vendar enkrat rešijo to pereče vprašanje.

Preganjanje koroških Slovencev. Naši rojaki na Koroškem so veliki trpini. Njihovi voditelji si niso v svesti življenja in zdravja. Vsaka javna prireditelj v slovenskem jeziku jih spravi v največjo nevarnost, da jih razdivjane nemške in nemšturske tolpe napadejo, pobijejo in pretepejo. Nemška vlada noče dovoliti Slovencev na Koroškem slovenskih ljudskih šol, za kar se je obvezala v mirovni pogodbi sentžermenski. Namen koroškega nemštva je jasen: iz Koroškega, kjer je bila zibelka slovenstva, hočejo pregnati slovenstvo, s ponemčenjem hočejo tam iztrebiti zadnjo sled slovenske narodnosti. O preganjanju, duševnem in telesnem trpljenju koroških Slovencev je na velikonočni ponedeljek govoril poslanec dr. Hohnjec na političnem shodu Ljudske stranke v Ljutomeru. Zborovalci so soglasno sprejeli resolucijo, v kateri protestirajo zoper nastopanje nemštva proti Slovencev na Koroškem ter zahtevajo od naše vlade, da o preganjanju koroških Slovencev obvesti zvezo narodov. Ako ne bodo Nemci na Koroškem takoj začeli proti Slovencev izpolnjevati svojih dolžnosti, ki so jih sprejeli pred očmi Evrope, zlasti, ako jim ne bodo takoj dali slovenskih šol, naj naša vlada z istim merilom meri pravo Nemcem, ki so ostali v naši državi.

Smrt na delu. Od Sv. Jakoba v Slov. gor. nam poročajo: Zopet je obiskala kruta smrt pošeno Sekolovo hišo na Kušerniku. Pred 11 tedni smo položili mater: k večnemu počitku, a sedaj smo pa spremili najmlajšega sina Jožeta, v cvetu 20 let in ga izročili materi zemlji. — Vsa hvala gospodu kaplanu Erhartiču in njegovim tovarišem Orlom, ki so mu posodili zadnjo pot. Vsem domačim naše sožalje.

Umrli je na Brestnici nad Mariborom v cvetu svoje starosti mladenka Matilda Ravnjak, hčerka tamošnjega posestnika Martina Ravnjak. Vrli mladenki svetila večna luč, težko prizadeti obitelji pa naše sožalje!

Umrli je dne 8. aprila t. l. Rozalija Stiper, posestnica pri Sv. Rupertu v Slov. gor. Bodi ji zemljica lahka, preostalom pa naše sožalje!

Advokat dr. Pučnik v Slov. Bistrici pravi, da kmet plačuje še pre malo davkov. Ko je občinski odbor v Slov. Bistrici nedavno razpravljal o protestu proti zvišanju davkov, je vstal liberalni advokat dr. Pučnik in je izjavil, da so taki protesti samo politično hujskanje in da še kmet itak plačuje pre malo davkov. In odklonil je protest. Z njim so glasovali tudi taki odborniki, kateri vedno jadicujejo čez visoke davke. Demokratični advokat jih je zapeljal. — Advokat dr. Pučnik vedno vabi naše kmete v svojo advokatsko pisarno. Ta njegov nastop glede davkov mu bo gotovo privabil še več kmetijskih trpinov . . .

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru je imela dne 18. t. m. svoj redni občni zbor. Posojilnica posluje 14 let in je v tem času krasno napredovala. Koncem leta 1921 je imela 914 članov. Denarni promet je znašal 141 milijonov kron. Hranilne vloge so se zvišale v preteklem letu za več nego 100 odstotkov in so znašale kron 13.042.699. Posojil je bilo 6.436.050 K. Cisti dobiček je znašal 102.091 K 06 v in se je ves pripisal rezervnemu zakladu, ki znaša 217.513 K 29 v. Najbolj razveseljivo pri tem denarnem zavodu je to, da nima nobenih vojnih posojil in nobenih predvojnih avstrijskih ali drugih ničvrednih papirjev. Zavod ima v ljutomerskih goricah veliko vinogrdno posestvo, v Mariboru pa pred frančiškansko cerkvijo na najlepšem mestu ležeče stavbišče. Spodnještajerska ljudska posojilnica uživa pri ljudstvu veliko zaupanje in sicer v mestu in na deželi, ker posluje skozinsko solidno in kulantno. Zavod pomaga ljudem, kjerkoli le more. Denarja ima vedno obilno na razpolago, tako da izplača vedno vsako vlogo brez odpovedi. To posojilnico najtopleje priporočamo našemu ljudstvu, ki se ga naj oklene kot svojega zavoda.

Bilanca Ormoške posojilnice za leto 1921 izkazuje 10 milijonov kron prometa (proti 1919 in 1920 za 7 milijonov kron več). Vložilo se je dvainpol milijona kron, dvignilo pa 1 milijon ter znaša stanje hranilnih vlog koncem leta 1921 okrog 3.000.000 kron (napram letu 1920 so denarne vloge narasle za eninpol milijona kron). Stanje posojil znaša čez 2.000.000 K, odvišen naložen denar nad 1.000.000 K. Posojilnica posluje izključno le samo s kmetiskim prebivalstvom, med katerim pridobiva vedno več zaupanja. Dokaz temu stalno naraščanje hranilnih vlog — zlasti ako se upošteva, da imamo v ormoškem okraju 12 denarnih zavodov in samo v Ormožu konkurenco samostojne okrajne posojilnice in liberalne občinske posojilnice. V prvem četrtletju 1922 znaša promet 5 milijonov kron. Za varnost hranilnih vlog jamči dvanadstropna hiša s posestvom v Ormožu in rezervni zaklad.

Ptujski most. Čudimo se, da okrajni glavar Pirkmajer toliko sili v to, da bi trhli ptujski most čez Dravo prevzel okrajni zastop. Zakaj ga ne bi prevzela država? Če moramo slovenski davkoplačevalci plačevati drage zgradbe novih mostov v Srbiji in Makedoniji, mora država prevzeti zgradbo in popravo vseh večjih mostov v Sloveniji. To bi bila pravica, a ne, da se vse tišči na ramena okrajnemu zastopu, Beograd pa samo pobira visoki državni davek. Gospod Pirkmajer se naj malo briga za koristi domačega okraja.

Poštna razmere. V naši državi se pojavljajo poštna razmere, kakor so običajne na Balkanu. Pisma in zlasti časniki Ljudske stranke, se ne dostavljajo naslovljencem ali pa jim priromajo v roke šele čez nekaj dni. Z listi demokratske stranke pa se postopa drugače, njih se z največjo pozornostjo pošilja naprej. Ljudje čakajo in čakajo na časopis, pa ga ne dobijo do nedelje, ko imajo na de-

želi največ časa, da čitajo časnike. Na Cvenu pri Ljutomeru zadnje številke »Slov. Gospodarja« še niso bili dobili do ponedeljka. Obtožuje se pošta v Ivanjkovcih, da je tega kriva. Naj nam naši somišljeniki javijo pritožbe o pristranosti poštarjev in mi bomo poskrbeli, da bodo te pritožbe prišle na pristojno mesto. Strankarstva na poštah ne trpimo.

Babicam — boji! Pred letom dni so izdala okrajna glavarstva ukaz, da smejo pri porodu pomagati le izkušene babice, ne pa takozvane »zakotne.« Vsaka zakotna babica bo ostro kaznovana. In res! Besedam so sledila dejanja: zakotne babice so morale plačati občutno denarno kazen. In posledica tega? Nobena ženska ne gre več pomagat k porodu. Tako so matere brez pomoči in nevarnem in najodločilnem trenutku svojega življenja. Skušanih babic ni mogoče vedno poklicati. Primanjkuje jih in jih še tudi v doglednem času ne bo dovolj. Starejše ne grejo rade, ali ne morejo iti v hribe peš, posebno po zimi; pota so dolga, slaba, blatna in zasnežena. Če bi tudi takoj poklicali babico na pomoč, preteče 6—8 ur, da pride v gorate kraje. Kdo ve naprej skrivnosten trenutek poroda? Ubogi ne morejo plačati, izkušene babice posnemajo v računih zdravnike, zato ne izpadejo ravno prenziko. V obljubljenih in industrijskih krajih je po več porodov na dan; samo ena babica ne more biti povsod! Gorje pa, če je ni, ker okrajno glavarstvo kaznuje starše! — Odredba proti »zakotnim« babicam je sicer modra, a za sedaj še prezgodnja. Boljša je kaka zakotna babica, ki ima včasih vsled dolgoletne prakse veliko spretnost, kakor pa nobena, dokler nimamo dovolj izkušenih. Želimo, da naj v kristni knjigi rubrika »babica« ne ostane več dolgo prazna — vsled strahu pred kaznijo.

Štrajk delavcev v delavnica južne železnice v Mariboru. V delavnica južne železnice v Mariboru je izbruhnil v ponedeljek štrajk delavstva radi tega, ker so uradnikom izplačali draginjske doklade, delavcem pa ne. Delavci sicer prihajajo v delavnice, skrbijo za to, da se stroji sučejo, a sami pa ne delajo nič. Štrajka približno 2000 delavcev, ki izjavljajo, da bodo vztrajali v stavki, dokler se jim ne izpolnijo njihove upravičene zahteve.

Zanimivosti iz Rajhenburga ob Savi. Vlada je razpustila občinski odbor in postavila za gerenta gospoda Kosarja. Dosedanji župan in večina obč. odbora so bili pristasi naše KZ. Nov odbor, gerent s prisledniki, so večinoma liberalci. Še bomo govorili. — Rudnik je odpustil iz svoje službe dosedanega svojega zdravnika dr. Skofa, in dobil drugega, ki se je nastanil na Senovem. Oba gospoda bosta imela dovolj zaslužka, če bosta vestno izpolnjevala svojo dolžnost, ljudem pa bosta prihranila dolga pota k zdravnikom v Sevnico, Brežice in Zaprešič ali celo k neki »zdravnic« stari ženi v kranjskih gorah in »zdravniku« nekje nad Radečami. — Kmetje in rudniški delavci odprejo s 1. majem svoje konzumno društvo v Rajhenburgu in na Senovem. — Rudniški delavci so se v nedeljo, dne 9. aprila, organizirali v SKSZ. Govorila sta poslanca Gostinčar in Škobernar.

Konjiške nove zvonove bodo v soboto jutraj ob 5. uri odpeljali iz Maribora po državni cesti v Konjice. Slovenska blagoslovitev se vrši v nedeljo. O slavnosti še poročamo. — Konjiški gospod arhidiakon Franc Hrastelj je daroval mesto venca na grob pokojnega škofa dr. M. Nepotnika za župnijske reveže 1000 K in za konjiškega Orla 1000 kron. Bog plati!

Narobe svet! Iz Prekmurja se nam poroča: Tudi pri nas je že začela agrarna reforma »blagodejno delovati«, kajti naseliti namerava v Prekmurju 40 družin iz Primorskega in jim dati potrebne zemlje. Tako bi potem postalo naše Prekmurje slovenska kolonija Primorcev. Dobro! — Nam Prekmurcem pa naj ista agrarna reforma preskrbi, da se smemo slobodno izseliti v Ameriko, kjer bomo mi Prekmurci ustvarili lastno kolonijo. Narobe svet! Ali ne vladajo v naši državi albanske razmere?

Zmota popravimo. Iz Šoštanj se nam poroča: V št. 8 »Delavca« bruha nek dopisun-rdečkar svojo gnojnico na delavce, kateri so izprevideli in spoznali, da socialna demokracija ni delavska stranka marveč, da je stranka kapitalistov in verižnikov. Pred in med volitvami so nam ti ljudje obečali vse dobrote, seveda tudi »republiko«. Sedaj pa prav pridno ministrirajo v Beogradu naši liberalni kapitalistični vladi, katera skrbi samo za svojo dobičkoljubno stranko, za vojne dobičkarje in kapitaliste, za nas delavce pa ima samo prazne obljube in velik blagoslov neznosne draginje. Zastopniki socialdemokratske stranke so bili tudi ministri takrat, ko je bila v Beogradu za nas Slovenec sprejeta tista nesrečna ustava. Socialni demokratje so torej tudi tisti, ki so za centralizem in za Veliko Srbijo. Ravno zastopniki rdečkarjev so največji petolizci in poprepniki kapitalistov in verižnikov. Naj si dopisun nikdar ne domišljuje, da bomo mi delavci naše težko prislužene kronce še tudi v bodoče nosili in slepo metali v nenasitne blagajne rdečkarjev. Ob prihodnjih volitvah bomo mi delavci popravili svojo zmoto. Stranka, ki nima srca za delavstvo, ampak samo prazne obljube, taka stranka ni za nas, pač pa se hočemo še tesneje pridružiti naši strokovni organizaciji v Slov. ljudski stranki.

Toča med prvim grmenjem v letošnjem letu. — Dne 18. t. m. okoli pol ene popoldne so se zbrali nad Zagrebom temni oblaki, ki so izsuli nad mestom med letos prvim gromom in bliskom obilico dežja in toče. Toča napravila Zagrebčanom-mestjanom nobene škode.

Ukradene cerkvene dragocenosti. Zagrebški policiji je javljeno, da je bilo od 27. februarja do 15. aprila ukradeno z največjega kipa župne cerkve Marija Bistrica zlati verižica z dragocenimi kamenčki, druga 1 meter dolga verižica in 4 v verižico spojeni zlatniki, nadalje 4 zlate manjše verižice s križci in zlatimi srci. Škoda je zelo velika in o tatu ni dosedaj nobene sledi.

Stekli psi v Dalmaciji. Že dne 18. januarja letošnjega leta je ugriznil stekel pes v Dubravici pri Skradini v Dalmaciji 58 letnega kmeta Marka Brajkovič. Slučaj ni bil prijavljen oblastem, Brajkovič je vsled ugriza stekel in med največjimi mukami umrl dne 5. t. m. Zadnje dni se je pojavilo v okolici Trogira ter Solina več steklih psov, ki so ugrizli več kmetijskih ljudi.

Težka obdolžitve. Jurij Gjurgjan, krojaški pomočnik na Ciglani v Zagrebu, je javil policiji, da je dekla Staziko Mihelj, rojena 1897 v Mali Erpeni, porodila lansko leto živega otroka in ga na to sezgala v štedilniku. Krojaški pomočnik dolži Stazo, da je tudi letos rodila otroka v drvarnici, ga pustila tamkaj, da so mu podgane požgale glavo, ostanke pa je na to zakopala njena prijateljica. Stazo je Mihelj in njeno prijateljico je policija zaprla. Ko je policija zaslišala Staziko, je ta prvič izpovedala, da je re-

letošnje leto rodila v kleti svoje prijateljice otroka moškega spola, ki je pa živelo samo malo časa. Mrtvega otroka je mati zavila v papir in prosila prijateljico, da ga odnese; prijateljica pa je mrtvega otroka pustila v kleti, kjer so ga podgane požrle do črev in kosti. Pri drugem zaslišanju pa je Stazika izpovedala, da je bilo ravnokar opisano rojstvo prezgodnje. Slučaj minulega leta, da bi bila novorojenčka zažgala, pa taji. Dekla Mihelj in njena prijateljica je predana sodniji. O obsodbi obeh bomo po končani sodnijski razpravi poročali.

Gospodarstvo.

Poziv slovenskemu ljudstvu!

Mi Slovenci prebivamo večinoma v goratih krajih, radi tega tudi ne pridelamo dovolj žita za našo vsakdanjo potrebo; primorani smo žito ali moko uvažati. Te življenske potrebe pa moramo drago plačevati in ta denar je drugim potom pridobiti. Ta pot je pred vsem razvita industrija. Ali v tem oziru smo danes radi pomanjkanja surovin še na zelo šibkih nogah, kajti tudi te moramo deloma dobivati iz inozemstva, ker si še nismo na jasnem, da imamo doma takih surovin za svojo potrebo, kakor tudi za izvoz v izobilju. Mi imamo vse polno naravnih zakladov, katere pa samo posamezniki poznajo in ker se ti zakladi ne dvignejo in ne izkoriščajo, trpimo pomanjkanje in silo v tem in onem oziru. Potrudimo se torej, da bo to v dohodnem času boljše!

Treba bo celo Slovenijo industrijalizirati. Naj bi v kratkem stala, kakor na Češkem, v Nemčiji, v Belgiji, v vsaki vasi kaka tovarna, katera izdeluje in izkorišča v bližini ležeče naravne zaklade ali kmetijske proizvode. Nam manjka sladkorn, papirnic, tovarn za tkanine (sukno, platno), porcelan, steklo, železo, bron, apno, cement, jeklo, itd. itd. Nam pomanjkuje soli, petroleja, premoga, ali vse te surovine imamo v obilici doma, pa nihče jih ne črpa, ne dvigne, ne pripravi za rabo. Tudi denarja je dosti, ako se vse vestno in velikopotezno organizira. Kar nam primanjkuje, dobimo tudi pod ugodnimi pogoji od drugod. Ne čakajmo torej dalje, da ne pridemo gospodarsveno popolnoma na kant. Mi moramo vsestransko delati, ne pa rok križem držati, čakati na boljše čase in — stokati!

Ker pa pri nas eden sam ne more poznati vsakega naravnega zaklada, čeravno jih na stotine poznamo, pozivljamo pred vsem vse kmetijske sloje in vso na deželi živčoč razumnost na naslednje:

Naj se nam prijavi, kar kdo znamenitega na svojem zemljišču ali kje drugod pozna izmed naravnih zakladov. Taki zakladi so: različne rude, glin, raznih barv, posebne hribovine (kremen, kaolin, sadar, apnenec, marmor), premogove žile, kakor izgrizke premoga, petrolejske vire ali sledove, zemeljske pline, slatine itd. torej vse, kar se komu dozdeva kot vrednostno.

Kdo kaj takega pozna, naj to s polnim podpisom prijavi, po možnosti tudi vzorce predloži in vse določi ali osebno odda g. Davorinu Zunkoviču (Maribor, Magdalenska ulica 16), koji je pristal na to, te reči zbirati in zabeleževati za ono dobo, dokler se ne ustanovi nameravano društvo za splošno industrijalizacijo Slovenije. Vsak dobi potrdilo o svoji prijavi in se bo potem vse strokovnjaško pregledalo, kar je kaj vredno in kaj ne. Dotičnik dobi potem, če se izčrpavanje omogoči in izplača, primerno odškodnino ali pa deleže dotičnega podjetja.

Opozorjamo pa že danes, da bo med takimi prijavnimi znabit 90 odstotkov brezvrednih reči, kar pa naj nikogar ne zadržuje, tega prijavit, ali predložiti, kar se mu nenaavadno ali vrednostno zdi, ker je mnogokrat ravno v kaki vseskok neznatni stvari skrita velika kemična ali surovinška vrednost.

Danes je namreč širšim krogom malo znano, da so postranski produkti kake rude, soli, glin, petroleja, premoga itd. navadno izvanredne vrednosti, kajti ti so deloma za današnje znanost večjega pomena, kakor glavni del surovine. Bodi tukaj samo omenjeno, da mi kurimo z ručnim premogom, ki sploh ne da mnogo topline, prej ko iz vlečemo iz njega postranske sestavine, kakor: olje, parafin (za sveče), težki bencin, rudni vosek, amonijak in pa žvepleno kislino. Ko smo vse te sestavine odvzeli, briketimo vse ostalo, in ti briketi še dajo potem trikrat več topline, kakor sveže nakopan premog, in vse, kar smo iz navadnega premoga izvlekli, je desetkrat večje vrednosti, kakor prvotni premog kot snov za kurjavo. Te »odpadki« nam nudijo podlago za raznovrstne industrije, kakor: tovarne za kemikalije, za leke, za barve, za sveče, za umetno gnojilo in za sto in sto drugih reči. Kmet pri tem zasluži, ker se mu nudi zaslužek z vozom; svoje pridelke prodaja neposredno doma ter mu jih ni treba v mesto voziti; vsak dobi delo, kdor le hoče delati; v vasi s tovarno se zidajo nove in lepe hiše, ker je treba stanovanj za uradnike in delavce itd., torej cela vas se dvigne kulturno in tudi gmotno.

Skrajni čas je že k pomisleku, da pridemo popolnoma na nič, ako si ne iščemo pravočasno drugih sredstev za naš obstoj in za našo gospodarsko bodočnost. Davčni vijak ne bo popustil, naše državno gospodarstvo je v zelo neveselih rokah; obdejujmo našo zemljo, kako vestno in pridno tudi znamo in hočemo, ona sama nas ne bo nikdar redila; pridejo tudi slabe letine; izseliti se tudi nečemo in še manj pa z beraško palico iti v svet. Strnimo se torej, predno bo prepozno, k skupnemu delu za ustanovitev lastne plodonosne industrije!

Naj se dvigne v kratkem v vsaki naši vasi vsaj en visok in kadeč se dimnik! Delajmo vsi, ki smo še ponosni na to, da smo Slovenci, da ostanemo še nadalje gospodarji na lastni grudi! Pomagajmo si sami in potem ne bo treba, da gre le eden Slovenec več v tuji svet s trebuhom za kruhom!

Davčne knjizice. Na političnem zboru v Ljutomeru na velikonočni ponedeljek so se kmetje zopet pritoževali zoper način, kako se predpisujejo in iztirjavajo davki. Mesto točnega davčnega predpisa dobivajo položnice, na katerih je samo zaznamovana svota, katero je treba plačati, ne da bi se obenem označilo, za kateri davek gre. Ker se položnice lahko in navadno poizgubijo, nimajo nobenega potrdila v rokah, da so plačali davek, katerega in koliko so ga plačali. Ljudstvo je nevoljno in ogorčeno, zakaj davčna uprava neče upeljati davčnih knjiznic, katere je že večkrat obljubila. Odločno zahteva, da se te knjizice kolikor najhitreje zopet upeljejo. Poslanec dr. Hohnjec je obljubil, da

to željo davkoplačevalcev sporoči finančni delegaciji v Ljubljani.

Petdnevni praktični vinarski tečaj s posebnim oziranjem na trsničarstvo in obnovo vinogradov priredi državna vinarska in sadjarska šola v Mariboru od 1. do 5. maja t. l. za kmete, kmetijske sinove in viničarje. Deset najpotrebnejših udeležencev dobi priprosta nočišča brezplačno in na dan najmanj 5 dinarjev podpore za prehrano. Prijavit se je pisмено z navedbo točnega naslova in starosti ter sedanje poklicne zaposlenosti ravnateljstvu navedene šole pozneje do 26. t. m. Kdor reflektira na podporo, si mora dati uhoštvo potrditi od županstva. O sprejemu ali odklonitvi se vsakega nemudoma obvesti pisмено.

Vinske cene. Vinski trgovci skušajo poplaviti našo Slovenijo z banatskimi vini, toda uspeha imajo zelo malo. V Vrhu prodajajo 90dostno vino liter po 12 K, 100dostno po 16 K. Na Hrvaškem prodajajo 80dostno vino po 14—16 K, v Jaski po 20 K, boljša vina tudi do 30 K. V Dalmaciji je vinska trgovina precej oživljena. Na Čehoslovaškem plačujejo hektoliter vina po 900 do 1300 čehoslovaških kron. V Rumuniji prodajajo vino po 550 do 600 lejev hl. Na Ogrskem prodajajo slabša vina po 1800, in boljša po 2400 do 3800 K za hl. V Avstriji je vinska trgovina zelo slaba, ker krona neprestano pada. Vina od 9 do 9inpol stopinj alkohola stanejo 550 do 580 K liter. V 210 do 220 lir hl. Cene za naša štajerska vina so različna, od 100 do 300 lir. V Istri stanejo bela vina 140 lir, rdeča italiji vlada zastoj v vinski kupčiji. Hektoliter vina stane toda opaža se, da cene naraščajo.

Zagrebski trg. 1. Žitne cene. Na žitnem tržišču je bilo v preteklem tednu malo zanimanja za sklepanje izvoznih pogodb. Promet je bil silno omejen. Nižina, ki so jo dosegle žitne cene, je v glavnem bila pripisovati velikim množinam pokvarjenega blaga. Slabe prometne razmere in težko v deviznem prometu sta glavni zapreki eksportnih zaključkov. Lahko bi se bilo več izvozilo, ker je povpraševanje po jugoslovanskim moki na inozemskih tržiščih precejšnje, seveda pod pogoji, ki ne bi izigravali dobičkanosti. Domače potrebe so stale pod vtisom splošne vzdržnosti kupovanja. Ker je v pasivnih krajih pomanjkanje, je računati tudi na večja povpraševanja tudi v tej smeri. — Pšenice se je plačevalo po 1700 K; promet je bil prav neznamen. — Koruza, ki je prispela v velikih ladjah v Sisak, se je vsled slabega vremena pokvarila. Tudi vagonsko blago je vsled deževja precej trpelo. Kupci so bili vzdržni, povpraševanje slabo. Cena koruzi se je gibala med 12.50 do 13.90 K za 1 kg. — Oves. Za slavonski oves so ponujali okoli 1300 K. — Rž je bila predmet živahnega povpraševanja. Cena se je gibala med 1380 in 1400 K. — Ječmen. Ječmena niso ponujali in tudi povpraševanja ni bilo po njem. Cena 1270 do 1300 K. — Fižol. Po fižolu so zlasti povpraševali kupci iz pasivnih krajev. Pisano, lansko blago so kupovali po 1280 do 1350 K. Promet je bil neznamen. — Moka se je v precejšnji meri učvrstila. Za moko boljše kakovosti se je plačevalo 25—26 K. Kljub temu, da je promet neznamen, je s sigurnostjo pričakovati naraščujoče povpraševanje. — Za otrobe ni bilo povpraševanja, posebno lahkih kož, se pomnožujejo, opazovati pa je pomanjkanje težjih kož. Težke kože so plačevali po 47 do 48 K, lahke pa po 43 do 45 K. Cena telečjim kožam je bila 65—70 K. Konjske kože so, po velikosti, kupovali za 250 do 350 K komad. Ovčje kože so prodajali po 30 do 40 K komad.

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Žatcu ni bilo nobenega posebnega živahnega povpraševanja po hmelju. Za žatečki hmelj so ponujali po 3000 do 3100 čehoslovaških kron za 50 kg. Tudi tujeja hmelja se je nekaj bal kupilo. Cena je bila 2600 K za 50 kg. — Hmeljska rastlina je dobro prezimila in ne kaže nobenih kvarljivih znakov hude in dolgotrajne zime.

Bučno olje in izvoz bučnic.

Letos čutimo veliko pomanjkanje bučnega olja. Kriva je tega lanska suša, ki je uničila tudi buče. Slovenija mora dovažati bučnice (jedra) iz Medijurja in Hrvaške. Olje že danes stane 100—110 K liter. Bati pa se je, da se bo cena bučnemu olju še dvignila. Tako ubogi ljudje, posebno delavci ne bodo mogli si nabaviti potrebne bučnega olja za prehrano svoje družine. Da se cena bučnemu olju tako močno dviga, je krivo to, ker je beograjska vlada dovolila hrvatskim židom prost izvoz bučnic v Italijo. Italijani pokupijo zaloge bučnic na Hrvaškem, jih po cele vagonne izvažajo v Italijo. Tam delajo iz naših bučnic olje za tovarniške stroje, a mi nimamo jedilnega olja. Tako se gospodaril A še eno dejstvo moramo pibiti: Ne samo, da manjka zdravega, domačega jedilnega olja, naša industrija za bučno olje v Framu, Slovenski Bistrici in drugod bo morala ustaviti svoj obrat. Delavci bodo brez zaslužka. Nemogoče pa je, da bi naši ljudje plačevali bučnice tako drago, kot Italijani, ker je njihova valuta zelo visoka.

Poslanci Jugoslovanskega kluba so se te dni obrnili do trgovskega ministra in so mu predložili to važno zadevo. Zahtevali so, naj tako dolgo, dokler bo za domačo potrebo premalo bučnic, ukine prosti izvoz bučnic v Italijo, da bo tako naše ljudstvo imelo dovolj jedilnega olja in da cena istemu ne bo šla pretirano kvišku. Ko bo pa pridelek bučnic zopet tako velik, da naša domovina ne bo mogla vsega uporabiti za potrebe našega ljudstva, pa se seveda za ono količino, koja je za naše kraje odvisna, dovoli zopet izvoz. S tem stališčem se strinjajo tudi naši kmetje, ker vedo, da je lanska suša po večini uničila pridelek bučnic.

Takse na vozila.

Ker še mnogi naših ljudi ne vedo, katera vozila (vozovi) so oproščeni plačevanja takse, navajamo iz obvestila delegacije ministristva financ te-le točke:

Vsake takse in prijave so prosti vozovi, ki niso na vzmetih (fedrih). Nadalje vozovi na vzmetih s 4 ali 2 kolesi, ako jih uporabljajo lastniki kjerkoli redoma ali neredoma tudi za prevažanje lastnih poljskih pridelkov. K tem vozilom spadajo koleselji in enaki vozovi na vzmeti.

Nadalje so prosti plačevanja oni vozovi na vzmeti, ki so nerabni, to je taki, katerim manjka na primer kako kolo, oje ali kak drugi del vozila. Kolarji in kovači, koji izdelujejo vozove so tudi oproščeni plačevanja takse, ako se izkažejo, da so vozovi, katere imajo v shrambi, pripravljeni za prodajo. Podjetniki, ki prevažajo pošto in poštne potnike so tudi oproščeni plačevanja letne takse. To so v glavnem določila glede takse za vozila na kmetih.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 304, francoski frank stane 28.40 do 28.60 naših kron. Za 100 avstr. kron je plačati 4.05 do 4.07, za 100 čehoslovaških kron 616 do 620, za 100 nemških mark 107 do 110 in za 100 laških lir 1670 1680 jugoslovanskih kron. V Curihu je vrednost naše krone 1.65 centima (1 centim je 1 vinar) za tri točke.

Dopisi.

Store pri Celju. Naš pevski odsek je uprizoril na velikonočni ponedeljek igro »Garcija Moreno«. — Nabavili smo si nov oder z obilo in lepo opremo, kateri naj bi služil v pouk in razvedrilo vsem, ki se zanimajo za lepoto in napredek, zlasti pa je namenjen mladini. Vsem onim, kateri so kaj pripomogli na ta ali oni način k nabavi odra, izrekamo prisrčno zahvalo. Tudi gospodu Jožefu Vipotnik, slikarju v Zalcu bodi iskrena zahvala, ker se je potrudil in nam oder zelo okusno poslal. Toplo ga priporočamo. Imeli smo tudi celdanski poučni tečaj. Predavala sta ga. Krajnc in dr. Ogrizek iz Celja.

Sv. Lenart nad Laškem. Vsi naši vrli Tevčani so plačali letnino za KZ. Udnino je nabral kmet A. Požlep, naš vrl pristaš. Med Tevčani ni najti protiverskih samostojnežev.

Novaštitfa. Tukaj se je vršil dne 9. aprila 1922 krasnospeli shod Slovenske kmetijske zveze ob zelo obilni udeležbi. Gospod poslanec Pušenjak je zbranim zborovalcem razložil delovanje naše slavne vlade in njenega priveska: slovenskih samostojnežev in njihovo izdajalsko politiko. Sprejete so bile soglasno sledeče resolucije: 1. Zborovalci, zbrani na shodu Kmetijske zveze v Novaštitfi, protestiramo proti sedanjemu krivičnemu vladnemu sistemu, ki tira naš narod v gospodarsko propast. 2. Zahvaljajemo se Jugoslovanskemu klubu, osobito dr. Korošču in Pušenjaku, za njih požrtvovalen in neustrašen nastop v prid kmetijskega in delavskega ljudstva. Izrekamo jim popolno zaupanje. 3. Zahtevamo revizijo ustave in avtonomijo nerazdeljene Slovenije. 4. Zahtevamo nove volitve v narodno skupščino. 5. Zahtevamo izenačenje davkov v celi državi. 6. Protestiramo proti sklepu višjega šolskega sveta, da se ukinejo šolske maše in da stopi verouk med vsemi šolskimi predmeti na zadnje mesto.

Gornjigrad. Naš nadučitelj Kocbek se zadnji čas močno peha v zvezi z enim komunistom za ustanovitev pašniških zadrug, katere spravlja vse v okrilje liberalne Zadruške zveze v Celju; katero vodi velekapitalist dr. Božič. Večinoma so člani teh zadrug pristaši Kmetijske zveze, a Kocbek hoče s temi zadrugami okrepiti liberalizem v okraju. Dr. Novačan iz Celja hoče v našem okraju pridobiti ljudi za srbsko liberalno zemljoradniško stranko. Zanimivo je, da ga podpirajo pri tem delu isti ljudje, ki so člani demokratske in slabostojne stranke. Za kandidata na takem mestu, da ne bo nikdar izvoljen, je postavil dr. Novačan posestnika Pevec iz bočne, ki zna ne shodih le to povedati, da se da le od dr. Novačana farbat i in sicer za to, ker ga je postavil za kandidata. Pevec pravi, da so vse druge stranke za nič, ker nočejo njega postaviti za kandidata. Kandidat Pevec vzbuja povsod, kjer se pokaže, pomilovalno posmehovanje.

iz Koprivnice pri Rajhenburgu. Nasi »samostojni« sploh ne morejo videti katoliško mislečega človeka. Znano je, kakšno gonjo so uprizorili pred enim letom proti našemu nadučitelju, ki ni imel druge napake, kakor da je vztrajno in neumorno deloval v naših vrstah za povzdigo prave krščanske omike. Zelo jih je peklo, ko so videli, kako lepo se je začela razvijati naša idealna orlovska organizacija in izobraževalno društvo. Ker »samostojnež« ne pozna niti človeškega, niti nobenega božjega zakona, je našel kaj lahko vzrok, da je začel našega voditelja napadati z nesramno surovimi žaljivkami. Sicer so bili ti »čedni« ljudje vsi strogo kaznovani vsled grdega obrekovanja, toda eden glavnih petelinov, to je g. Vehovar, še vedno nosi svoj greben po koncu. S hinavščino je podžigal in podpiral naše nasprotnike ter jim je tako dajal moralno oporo. Natihoma je agitiral, da morajo učitelja spraviti proč. Tako je nastala proti našemu nadučitelju nesramna gonja, ki je imela neizogibno posledico, da je moral on prositi za drugo službo. Nadučitelja smo izgubili, ali njegov duh je ostal pri nas. Ostane nam v trajnem spominu. Osramočeni stojijo sedaj »samostojni« rogovileži. Učitelja nimajo, ker noče priti med take ljudi nobeden drug. Kaj bo z mladino, ki blodi okoli brez vsake vzgoje! Ali se tega propali »samostojneži« ne sramujejo? Upamo, da jih je pošteno sram. Vam pa g. Vehovar, ki črtite župnika in vsakega katoliškega učitelja v Koprivnici, pa zakličemo: Poznamo Vašo hinavščino, dovolj je in nič več naprej, ker pride dan plačila!

Antiseptično, čisteče, osvežujoče, oživljajoče in krepkajoče deluje lekarnarja Fellerja prijetno dišeči »Elsafluid«, mnogo močnejši in boljši, kakor francosko žganje za drgnjenje rok, nog, hrbta in celega telesa, kakor tudi kot kosmetikum za negovanje kože, las in ust, skoz 25 let priljubljen. 3 dvojnate steklenice ali 1 specialna steklenica z zamotom in poštno za 72 K pošilja: Eugen V. Feller, Stubica, donja, Elsatrg 341, Hrvaško. de

Razne novice.

Ogromno deblo. V newyorškem muzeju v Ameriki je izvanredno velika klop, ki je napravljena samo iz ene deske, a klop je tako velika, da lahko na njej sedi 40 ljudi. Klop je zbita iz debela, ki je raslo v Kaliforniji, je bilo visoko 100 metrov in pri korenini široko 6 metrov. Od tega ogromnega debela so odrezali 1 m in pol in so ta komad poslali v Newyork, kjer so napravili zgoraj omenjeno klop. Nek profesor newyorškega muzeja je dognal, da je bilo drevo staro 1300 let. Tedaj, ko je Kristof Kolumb odkril Ameriko, je bilo drevo visoko 12 metrov.

Politični atentat v Berlinu. Dne 17. t. m. je bil izvršen v Berlinu političen atentat od strani Turkov. Znana turška politika Džemal paša in profesorja Bahamina so napadli doslej še neodkriti atentatorji v stanovanju in streljali na nju iz revolverjev. Zločinci so obe žrtvi zadeli s streljo v glavo, da ste ostali pri priči mrtvi. Džemal paša in Baho-

min sta ob času mladoturškega preokreta pobegnili kot prijatelja Nemcev v Berlin. Atentatorji so pobegnili neznanu kam. Policija je razpisala onemu, ki zločinca odkrije, 10.000 mark nagrade.

Najmanjša država na svetu. Na meji med Francijo in Španijo, v visokem Pirenejskem gorovju se nahaja samostojna država, ki je brezdomno najmanjša na svetu. Ta država se imenuje Saint Gousto. Obsega samo eno vas s 130 prebivalci. Predsednik te države je zajedno tudi najvišji sodnik. Pobira davke in razsoja o preprih. Za varnost te države skrbi samo eden policaj. Državni zbor te države tvori 12 oseb. V ta državni zbor smejo biti izvoljene tudi ženske. Prebivalstvo te najmanjše države je baje zelo miroljubno in le redkokedaj pride do kakega malenkostnega spora, katerega pa predsednik te republike v kratkem poravnava.

Smrt najstarejšega človeka. Pred dnevi je u-

mrl v Parizu nek George Chamelune, ki je doživel 134 let. Ugotovljeno je, da je bil ta Metuzalem najstarejši človek v sedanji dobi na celem svetu, kajti v Mali Aziji v Angori živi mož, ki je star 130 let, v Ohridi ženska, ki je stara 129 let ter v Londonu nek bivši postrešček, ki je star 128 let. V starosti od 120 do 128 let živi trenutno na svetu 30 oseb.

Strašen zločin noreca. Te dni je znorel v Berlinu neki človek in le malo je manjkalo, da v svoji blaznosti ni pobil celo svojo družino. Elektrotehnik Oton Erhardt se je v soboto zaklenil v svojem stanovanju ter se navjallil s kladivom na svojo ženo. Ko jo je pobil na tla, je sprožil iz revolverja strel na svojega 14letnega sina. Nato je pograbil zopet

kladivo in začel z istim biti po glavi svoje 10letne hčerke, dokler se ni zlomil držal kladiva in se ni hčerka brez zavesti zrušila na zemljo. Nato je zagrabil tlo nesrečnega dekleta in ga pognal skozi okno 4. nadstropja na ulico, kjer je ostala mrtva, vsa strašno razmesarjena. Končno je ustrelil tudi samega sebe in padel iz balkona na ulico, kjer je ostal mrtev. Ko je policija siloma prodrla v stanovanje, je našla ženo Erhardta, kakor tudi sina, v globoki nezavesti. Za ženo ni dosti upanja, pač pa je lažje ranjen njen sin.

Skrito orožje so izsledile francoske vojaške oblasti na nekem samotnem kraju obmejnega ozemlja med Nemčijo in Češko ter Poljsko v pokopališčni kapeli gornje šlezijskega kraja Gleiwitz. Poslan je bil oddelek vojaštva da dvigne to orožje. Ko so vojaki dvignili tlak v kapeli

Hiša v Soktaju na prijaznem kraju hiša župne cerkve z nekaj semljicami se prodaja in tudi tesarice, kdor si hoče marožiti, naj se takoj ogleda pri Janezu Verbojaku, trtničar, Breg pri Ptaju. 1-2 302

Izurjen samostojen zanesljiv žigir išče službo za navadno žago ali za polojarmernik. Nastopila lahko takoj. Službo želim do 25. aprila 1922. Naslov v upravi. 207

Vinogradnikom izmanjam, da imam še na razpolago nekaj cepljenih trt na prodaj in tudi tesarice, kdor si hoče marožiti, naj se takoj ogleda pri Janezu Verbojaku, trtničar, Breg pri Ptaju. 1-2 295

Hiša v Novi vasi, Spodnja Radvajska cesta 26, obstoječa iz 2 sob, 2 kuhinji, 1 soba s štedilnikom, kuhinja za perilo, 3 svinjaki hlevi in ena četrtna orala vrta, 22 sadnih dreves, je zaradi nagle smrti s pohištvo in orodjem takor i-ži in stoji na prodaj tudi se lahko hitro preseli. 294

Posestvo 7 orolov zemlje 1 gosd. mljve, travniki, lep sadonosnik, hišno in gospodarsko poslopje v dobrem stanju, tudi s šivino in premičnino se prod. Pintar, Bohova 3 pri Mariboru.

Kolo moško, dober gaml, se prod. v Bohovi št. 22, pri Hošh. 299

Majer 2-3 ljudmi se za malo posestvo takoj vname. Iva Jaušnik, pri Sp. Sv. Kungoti pri Mariboru. 298

Alojz Jerič je otvoril vlnotoč pud veje v svoji hiši v Pečehovi pri Mariboru. 1-2 306

Vrvi za zvonove! Poljubna dolžina in debelost, kg 80 K se naročije pri Alojziju Gnušek, trgovec Maribor, Glavni trg 6. 1-3 286

Uršula Golob dne 16. aprila t. l. v 87. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspala. Sv. Rupert v Slov. gor., dne 18. aprila 1922. Žalujoči ostali.

Dobro ohranjeno in dobro išče kolo se prod. Naslov: Simon Gradšnik, D. M. v Brezju 68. 307

Ekonom z dveletno prakso, neoznanjen, absolvent kmet. šole v St. Jurju in vinarske šole v Mariboru, želi spremeniti svoje dosedanje mesto. Ponudba s pogoji naj se pošlje pod "Ekonom 116" upravi lista. 808

Zičnate vložke lastnega izdelka, prvotno blago prodaja zelo po ceni Franc Edelstein, mizarstvo, Maribor, Krakova ulica 18. 2-2 245

Kontoristinja 19 do 30 let stara, večša slovenskega, hrvatskega in nemškega jezika išče lesna trgovina Ilija Pradavlj, Fram, Staj. Stanovanje in hrana, a plača po dogovoru. Pisane ponudbe na Ilija Pradavlj, Varskova, Mešimurska cesta 3 ali Fram št. 10. 8-205

POZOR! Gotove obleke, površnike, zimsko perilo, posteljine perje, dežnike itd. se dobi najceneje pri 12-26 **J. TRPIN** Maribor, Glavni trg 17.

Sprejme se dobro izvešča de lavec več vsakega vinogradnega dela za čas do trgatve. Stanovanje in hrana prosa. Plača po dogovoru. Fr. Vernik, lesni trgovec v Slov. Bistrici, Šiška ulica. 808

Občni zbor Odseka za lesno industrijo Zveze industrijcev v Ljubljani.

Odsek za lesno industrijo sklicuje redni občni zbor za poslovno leto 1921 v soboto, dne 29. aprila 1922, ob 14. uri (ob dveh popoldne), ki se vrši v sejni dvorani Mestnega magistrata v Ljubljani. Dnevni red obsega točke predvidene v Statutu Zveze industrijcev.

Lesni industrijci, ki niso člani Odseka, zamo-rejo prijaviti svojo udeležbo v pisarni Odseka, Aleksandrova cesta 5, pritličje desno, kjer se jim izstavijočasne izkaznice. 309

Dr. Ferdo Lašič odvetnik v Mariboru, Slovenska ulica 12. se je preselil v svojo pisarno v Marijino ulico št. 10 (zraven sodne palače), telefon št. 112. 2-2 269

Na drobno **TRGOVINA** Na debelo emajlove, steklene, porcelanaste in majolične posode se priporoča cenj. občinstvu **ALBERT VICEL, Maribor, Glavni trg 5.**

Pozor! SEMENA Pozor! vseh vrst zanesljivo kaljiva ter prave voščene sveče, galico in vse špecerijsko blago najceneje pri trvdki 1-10 200 **I. DEČKO, Celje, Glavni trg 10** tik farne cerkve (preje Milian Hočevar), podružnica Ljubljanska cesta št. 4. Istotam se kupi vosek, laneno seme ter sploh vsi deželni pridelki po najvišji dnevni ceni.

Kmetovalci pozor!

Vseh vrst umetna gnojila po najnižjih cenah 5-10 99 ima vedno v zalogi **Tvrška ANTON TONEJC in drug, Maribor, Tel. 68.**

Naš predobri oče, oziroma mož in stric gospod **Franc Brumec** posestnik je na Veliki četrtek po kratki mučni bolezni previden s tolažili sv. vere preminul. Pogreb nam nepozabnega se je vršil na Veliko soboto. Za izražena nam sočutja in tolažila ob prebridki izgubi in za spremstvo dragemu na zadnji poti vsem iskrena hvala in Bog povrni. Makole Zreče, o Veliki noči 1922. **Žalujoči ostali.**

Našli bodete za lastno uporabo in DARILA predmete v zlatu, srebru, nakitu, are, verižice, prstane, uhane, narokvice in krstne spominske obeske od različnih potrebščin

kaj iščete

pri znani firmi **SUTTNER** po najnižjih dnevni cenah v najlepšem modernem izdelku. Zlice, nože, vilice in škarje, žepne nože, doze za cigarete in tobak, stroje za briti, vžigalnice i. t. d. vsebuje sijajni katalog s slikami od **Tvarniške tvrdke H. SUTTNER, Ljubljana št. 992.**

ZAHVALA
Za vse blage dokaze iskrenega sočutja povodom smrti naše srčno ljubljene nepozabne matere **Jožefe Bračko** izražamo tem potom prisrčno zahvalo. Sv. Jakob v Slov. gor., dne 10. aprila 1922. **Rodbini Bračko in Tičar.**

Majhno posestvo 10 minut od Ptuja obstoječa iz stanovanjskega poslopja in 1 orolov semljica za zamenja s enim večjim posestvom med Celjem in Mariborom ob železnici. Cenjene ponudbe pod "Posestvo 43" pošlino leščiču Roguša Slatina. 269

Oskrbnico za posestvo sprejme Gert, Maribor, Slovenska ulica 24, I. nadotr. 300

Vosek kupuje Gert, Maribor, Gosposka ulica št. 18. 300

Žagano kolje in žaganje se dobi pri električni žagi Matija Obrar, Maribor, Loška ulica 18. 2-3 228

Stare pošne snamke kupuje Maks Sikošek, Sv. Lnanrt v Slov. gor. 2-2 224

Na prodaj mlinski kamni za žmrlje. hrastni kamni vsake velikosti, in hrastni kamni za kose brusit. Josip Plišina, B gate. 2 6 228

Mlin se išče v najem, kupi ali menjava s lapp novo hišo s velik m vrtom ob lepi cesti blizu kolektorja in merta. Naslov v upravnistvu. 2-2 282

Vajenec 15. let star mučen, se v moji banjarni takoj sprejme, -hrano stanovanje in nekaj obleke dobi pri meci. Karel Kirbiš usajar. Sv. Trojici v Slov. gor. 2-3 218

Andrej OSET Maribor Aleksandrova cesta 57, telef. 88 trgovina z deželnimi pridelki, drvami, premogom in vinom se priporoča za nakup in prodajo po najugodnejših cenah. Brzjav: **ANDREJ OSET MARIBOR** 6-6 180

Lepo posestvo na prodaj gospodarsko poslopje, vinograd, sadonosnik, mljve, gosd. **Goznik Jožef, Velika Zinca, Sv. Barbara pri Mariboru.** 2-2 282

Potrti neizmerne žalosti, naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znan-cem, da je naš iskreno ljubljene oče, gospod

Josip Praznik

veleposestnik in trgovec

dne 14. t. m., ob 23. uri, po dolgi in mučni bolezni v 52. letu svoje starosti, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika se je vršil v ponedeljek, 17. t. m., ob 15. uri. Vsem, ki so ga poznali, bo ostala njegova dobra, blaga duša v večnem spominu.

KOKARJE, dne 14. aprila 1922.

Žalujoča rodbina.

na nekaterih mestih, so res našli večje število pušk in municije, pri daljnem raziskovanju in kopanju se je pa začelo menda ob kako razstrelino snov in nastala je strašna eksplozija. Odprla se je štiri metre globoka in 10 metrov široka jama, trupla ubitih vojakov so pa razmetana na daljšo več kot 10 metrov. Ubitih je 23 vojakov, ranjenih pa deset.

Svetovni popotnik. Te dni je zopet obiskal Split svetovni potnik Rok Dejanovič, rodom Hrvat iz otoka Visa v Dalmaciji. Ta mož je prepotoval peš vseh pet delov sveta. Sedaj je že 70 let star, potovati pa je začel, ko mu je bilo 16 in pol. Ko so se vojskovali Buri z Angleži, je bil na strani Burov in kot poveljnik nekega oddelka je bil v boju tudi ranjen. Na svojih potih je marsikaj doživel in mnogo prestal, mnogi listi po svetu so ga že opisovali in on si vse te opise danes na stara leta skrbno shranjuje. Sedaj je bil po dolgih letih zopet enkrat v domačih krajih, v Dubrovniku je predaval o svojih potovanjih in povedal je, da misli sedaj obhoditi celo Jugoslavijo, da vidi, kako se sedaj živi v teh krajih. Ko to obhodi, bo na prihodnjem predavanju lahko marsikaj žalostnega povedal.

Elektrizacija poljedelstva v Italiji. V Italiji se je osnovalo delniško društvo za obdelovanje zemlje z električnimi stroji. Prvi poskusi te vrste so se vršili v pokrajini Emiliji in to z zelo dobrimi uspehi. Preizkušeni so že električni plugi, ki lahko orjejo 50 cm globoko ter so posebno pripravni za izoranje rižnih njiv, ki morajo ležati pod vodo. Ljudje, ki so doslej orali take njive, so strašno trpeli na zdravju. Z uporabo električnih strojev se stroški zmanjšajo za 30 do 40 odstotkov.

Slikar, ki ponareja znamke. Na svetu je dosti ljudi, ki zbirajo poštne znamke in znamke dobivajo radi tega veliko vrednost, nekatere, zgodovinsko znamenite se plačujejo s težkimi tisočaki. To pa navaja zopet druge ljudi k goljufiji in tako so pred kratkem zalotili v Brnu celo

slikarja Karla Truppe, ki je spretno ponarejal nekatere posebno drage poštne znamke, ter jih zbirateljem prav dobro prodajal. Mož je slikanje skoro opustil, ker mu je ponarejanje znamk veliko več neslo. Za posamezne, izvrstno izdelane komade je dobival po 100.000 čehoslovaških kron. Bavil se je posebno s ponarejanjem nemških znamk in četudi so bili njegovi izdelki izvrstni, so jih nemški trgovci z znamkami vendarle prepoznali, stvar zasledovali ter končno slikarja ovadili.

Krvava žaloigra na vlak. Iz Hallea v Nemčiji poročajo, da so v soboto zvečer na tamošnji postaji vstopili na vlak trije razbojniki in ko se je začel vlak premikati, udrli v eden oddelek II. razreda, kjer je sedela žena veleposestnika Nette, ter so zahtevali, da jim izroči denar! Gospa Nette je prestrašena bežala v sosedni oddelek, da pokliče na pomoč. V tem oddelku se je pa nahajala neka gospa Köhler s svojim sinom in gospa Schultz. Mladi g. Köhler se je takoj zavzel za gospo Nette in jo hotel braniti. Toda razbojniki so ga na mestu ubili. Istotako gospo Nette in gospo Schultz; edina se je rešila gospa Köhlerjeva, ki je med časom boja pobegnila iz tega oddelka. Razbojniki so pa po dovršenem zločinu zbežali, ter se jih še do danes ni moglo uloviti.

Rusko trgovsko poročilo, ki je bilo dano na genovski konferenci izkazuje, da je sovjetska Rusija v prvih devetih mescih leta 1921 uvozila raznovrstnega blaga v vrednosti od 270 milijonov, izvozila pa samo za kakih 20 milijonov. Če pomislimo, na prirodne zaklade obsežne Rusije, na vse, kar bi Rusija lahko poslala Evropi, kjer je toliko pomanjkanje, spoznamo vse zločinske naklepe sedanje protiruske politike in vse njene težke posledice za Evropo. Če bi Rusija vsaj toliko izvozila, kolikor je po Evropi nakupila, bi se že nekaj poznalo, tako se pa evropski izdelki zapirajo pred Rusi, ruske sirovine pa pred tako potrebno Evropo.

Rusko-carski general — razbojnik. Pri nas se rusko-carski generali kot je Wrangel slavijo in podpirajo na vse mogoče načine, v Ameriki pa ni tako: V New-Jorku so zaprli generala Semjonova, ker je dokazano, da je ves čas svojega pohoda proti ruskim sovjetom strašno kradel in ropal ter na ta način tudi ameriške postojanke, ki so bile že tedaj v Sibiriji, oškodoval za več stotisoč dolarjev. Amerikanski oficirji, ki ga še poznajo od te dobe, pravijo, da je ta beli rusko-carski general navaden tolovaj — pravi razbojniški harambaša. Amerikansko sodišče ga bo gotovo obsodilo radi škode, ki jo je Ameriki napravil, za zločine, ki jih je vršil nad ubogim narodom, nad ranjenimi sovjetskimi vojaki, pa ni sodnika. Če bi ta generalski ropar prišel k nam, bi ga gotovo z veliko častjo sprejeli, kakor so jih že mnogo, ki imajo najtežje zločine na vesti.

Nova emisija delnic Trgovske banke d. d. Ljubljana. Pred kratkem ustanovljena Trgovska banka je na svojem izrednem občnem zboru dne 25. marca 1922 sklenila zvišati delniško glavnico od 10 milijonov na 30 milijonov. Natančnejše pogoje subskripcije prinaša današnji inserat.

Vsak kupi najboljšo klor kupuje pri tvrdki Franc Mastek v Mariboru na Glavnem trgu št. 16. Kdor se še ni prepričal, naj si ne pozabi ogledati najbogatejše zaloge vsakovrstnega sukna in platna in videl bo, da kupi res najceneje in najboljše.

Opozarjamo na oglas in inseratni strani današnje številke, zadevajoč splošno znano veletrgovino Miloša Oset, Maribor, Aleksandrova cesta 45, katero toplo priporočamo.

Pozor! Kmetovalci! Pozor!

Došla je modra galica in žveplo po ugodni ceni. Dospela so tu li svaža semena vrtna, travna in detelja.

Istotam se dobi tudi:

- krompir, ajda, moka, pristno bučno olje, milo, petrolej, kava, riž i. t. d.

Za obilen obisk se priporoča

Anton Močnik 3-10 III
CELJE, Glavni trg 8.

Izjava.

Podpisani Miha Seifred, posestnik v Lobnici, št. 14 obžalujem, da sem povodom občinske seje dne 16. 3. 1922 brez vsacega povoda žalil gospoda Vincenca Robnika.

V Lobnici, dne 6. aprila 1922.

Seifrid Mihael.

Izjava.

Povodom požara mlina Franz v Mariboru, je tudi naši tvrdki bilo uničenega za K 200.000 blaga. To škodo je zavarovalna zadruga «Croatia» iz Zagreba, glavno zastopstvo v Mariboru kar najkulantneje likvidirala in nam je izplačala celo odškodnino.

Za izkazano kulantnost se temu domačemu zavodu kar najtopleje zahvaljujemo in ga v vsakem oziru priporočamo.

Maribor, dne 9. aprila 1922.

Hoffmann in drug.

Priporočamo Vam, da si ogledate manufaktrno blago sukna, platna za rjuhe in perilo, blago za ženske obleke in cefirje, kotone, nogavice in drugo. — Lastna krojačnica za izdelavo duhovniških in vseh drugih moških oblek. Ugodno nizke cene!

Hitro postrežba!

RUDOLF NIEFERGAL 1-2 248

Maribor, Koroška cesta I (stara gimnazija).

Velika zaloga vsakovrstnih

UR

veržic, prstanov, uhanov, jedilnega orožja i. t. d.

Vsa v to stroko spadajoča popravila izvršujem točno in po ceni

LOYRO STOJEC

upar

MARIBOR, Jurčičeva ulica 8.

Vejače ali čistilni stroji!

Spodaj podpisani vljudno naznanjam, da imam v zalogi Kmetijske zadruge v Ptujju in za Ljutomerški okraj in Prekmurje pa pri g. Rosenberg, trg. z želez. v Ljutomeru, na boljše in najcenejše čistilne stroje in sicer male z 4 siti, kakor tudi velike z 8 siti in z popolno pripravo za ščljanje. Stroji so lepo in popolnoma po tovarniškem in praktičnem sistemu opremljeni. Se priporoča

Jakob Pučko, izdelovatelj čistilnih strojev, Budina, Ptuj. 279

Pes voléje prame se je dne 8. IV. na prejšnji cesti pridružil vozniku Šedaj je pri J. Vaksaj, Sv. Benedikt v Slov. gor. Ako se tekom 14 dni svidi ne oglasi, se pes odda. 265.

Posestvo središče ure od Maribora, 10 minut do kolesarske. Hoče obstoječe in 7 oralar, 800 sadnih dreves posloplje obstoječe iz 3 sob, 1 kuhinja, veža, šķedenj, 4 svinjaki, posebej hiša, klet in drvarnica broda Pinter Jožef, Bohova 3, Hoče. 276

Zemljišče s stanovanjskim in gospodarskim poslopljem, v ismeri približno poldruga orala, pri pravno za kakoga pensionista, primerno tudi kot stavbišče, se dne 28. aprila 1922 dopoldne ob 10. uri proda na javni dražbi in sicer na licu mesta v Vidmu hiš. št. 18. 270

Dobro obrazljeno in dobro idočo kolo se proda za K 1800. Naslov: Simon Gradšnik, Devica Marija v Bresja pri Mariboru št. 58. 286

Oves, korozo in semensko graščico prodaja selo po ceni Josip Rosenberg, Maribor. 1-3 278

4 pluge za oraenje teške in lahke proda Vinko Bezjak, kovač, Iezno 80 pri Mariboru. 1-2 277

Denarja kakor listja si lahko zaslužijo trgovci, gostilničarji in vsakdo s nabiranjem slatiških steklenic, butelj in drugih seveda samo sušnih in nepomanjkljivih. Vsako množino odkupi in plača najbolje. F. Zinauer v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 45, II. nadst. 1-3 291

Gospa srednje starosti želi voditi gospodinjstvo na večjem posestvu, župnišču ali pri dražbi brez žensk. Dopisi pod „Gospodinjstvo“, poštnoležeče v Limbašu pri Mariboru. 275

Slamorezni stroj na prodaj v Dolgošah št. 84 pri Mariboru. 291

Izjava.

Poocisna Frančiška Črepinšek obdožila sem Toniko Žolnir na Lopati nepoliteena dejala. Ker sem se pripričala, da niso moje obdožitve resnične, obžalujem moje v razburjenosti rabljene besede. — Šmartno pri Celju, dne 28. marca 1922. 274

Frančiška Črepinšek.

V Slovenjgradu se proda enonadsrorna hiša s električno lučjo, gospodarskim poslopljem in vrtom. Hiša stoji v središču mesta ter je pripravna za vsako obrt. Poizve se pri F. Gallieku, trg. z vinom, Maribor, Rastlagovala ulica 25. 1-2 285

Slatinske steklenice s zaboji ali tuili same kupuje in plača najbolje F. Zinauer, Maribor, Aleksandrova cesta 45, II. nadst. 1-3 282

Kdor hoče imeti prvovrstne poljedelske stroje in izborne oralne priprave kakor:

Lokomobile, mlatilnice na parni pogon, sejalne in kosilne stroje, mlatilnice na vitel ali na ročni pogon.

Raznovrstne pluge, brane, okopalnike in osipalnike, vitle, slamoreznice, pumpe, reporeznice, čistilnice, drobilne mline i. t. d.

naj pride pogledat ali naj piše na tovarniško zalogo

MELICHAR-UMRATH-BÄCHER

v St. Jurju ob juž. žel.

VINOGRADNIKI!

Najbolj priprosta, trpežna, torej najboljša in najcenejša izmed vseh sistemov je bakrena

Jeser nig-ova škropilnica

Vsi deli škropilnice so od zunaj tako, da je od znotraj popolnoma prazna. Garancija za vsako škropilnico 10 let.

VINOGRADNIKI! Ako hočete to škropilnico še v pravem času dobiti, naročite takoj brez odlaganja, ker se dobavlja iz inozemstva.

Naročila s primerno aro sprejema glavni zastopnik za Slovenijo

F. ZINAUER, MARIBOR

ALEKSANDROVA CESTA 45

Istotam se naroča tudi najboljši nahrbtni žveplalnik „EKSAKT“.

Ceniki zastoj. Dobiva se tudi na 2 do 3 obroke.

MORILEC ALKOHOLA

je

ROGAŠKA SLATINA

ako se uživa sama oziroma primerno pomešana z vinom

„Rogaška Slatina“ s „Tempel-Styria“ „Donati“

vrelcem je najboljša zdravilna voda, posebno za želodčne, črevesne, obistne in mehurne bolezni. Zahtevajte torej po vseh gostilnah in trgovinah „ROGAŠKO SLATINO“.

Glavno zastopstvo za Slovenijo:

F. ZINAUER, Maribor, Aleksandrova c. 45.

Zaloga: Špedirija „Balkan“, Maribor, Aleksandrova cesta št. 35.

I-3

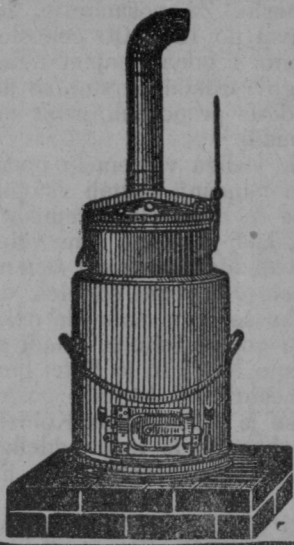
POZOR!

Skladnice poljedelskih strojev prvovrstnih tovarov kot Umrath & drug, Bubna, Mayfarth & drug, Dunaj, Wichterle & Kowarik, Prestejov, Titania, Wels i. t. d. se nahaja pri tvrdki

IVAN HAJNY

MARIBOR, Aleksandrova cesta 45
nasproti glavnemu kolodvoru ter priporoča:

vitel s pripravo, mlatilnice, žitne čistilne mline, trijerje ali odbiralnike, slamoreznice za ročni ter pogon na vitel, sadne mline, grozdne mline, stiskalnice, reporeznice, drobilne mline za izdelovanje vsakovrstne moke, koruzne robkarje, sesalke in pocinkane cevi gnojnične črpalke, Sackove pluge, izborna pocinkane brzoparilnice v velikostih 50 do 120 l, brzoparilne lonce, mlečne posnemalnike. Oskrbim tudi prvovrstne slamorezne nože. Popravilo raznovrstnih strojev se izvrši dobro in zanesljivo. Postrežba točna in solidna. Številna pohvalna priznanja na razpolago! Zastopniki se sprejemajo.

Kolje in žagovina za nastiljanje se dobi pri električni žagi M. Obran, Maribor, Loška ulica št. 15. 8-8 218

LES

stoječi in ležeči, kakor tudi **GOZDOVE** ter gozdna posestva kupuje — po najvišjih cenah — **Matija OBRAN** električna žaga MARIBOR, Loška ulica 15. Skladišče: Tattenbachova ul.

Kostanjev les

kupuje po dnevni cenah izvozna trgovina **ERNEST MARINC, Celje, Kapucinska ul. 3.** Enako kupuje tudi druge vrste lesa posebno tesani les. 5-6 120

Dežne plašče**Klobuke****perflo****čevlje**

dokolenice (gamaše), obleke, dežnike, palice, tržne torbice, potovalne košare, ročne torbice, motvoz (špaga) nudi v veliki izbiri, po solidni ceni

JAKOB LAH, Maribor, Glavni trg 2.**Ljudska posojilnica v Celju**
pri „Belem volu“.

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po

4 1/2 % oziroma 5 %

od dneva vloge do dneva dviga Posojila daje na vknjižbo, poročstvo in zasluge. — Otvarja trgovske kredite pod zelo ugodnimi pogoji.

Spodnještajerska ljudska posojilnica
v Mariboru, Stolna ulica št. 6, r. z. z n. z.

obrestuje od Novega leta naprej navadne vloge po

4 1/2 %

Trajne in večje vloge pa po dogovoru.

Gostilničarji, kavarnarji in vinogradniki pozor!

Trgovina z vinom
FRANJO CAJNKO
v Slovenjgradcu.

Naznanjam, da sva se mojim kompanjorom A. Osetom razdružila, ter vodim vinsko trgovino v Slovenjgradcu sam, katero sem si kot lastnik večjih vinogradov in kot spoznavalec vseh boljših vinorodnih krajev upeljal tako, da lahko ob vsakem času svoje cenjene odjemalce postrežem z najboljšim blagom. V zalogi imam: Muškatelj, graševina, (rizling) burgundec, trzinjec, šipon in druga boljša namizna vina iz vseh boljših vinorodnih krajev. Kupujem vsa najboljša vina od producentov po najvišji ceni.

Se priporoča in želi vsem stari in novim odjemalcem vesele velične praznike.

2-3. **Vino v steklenicah (butelike.)** 272**Mlin na Loki poprej Rengo pri Ptuj**

melje in izmenjava vse vrste žita. Mlin je na nov popravljen, ter izdeluje tudi zдроб.

Kupuje vse vrste zrnja po najvišji dnevni ceni

RIHARD ORSSICH, PTUJ.**Na debelo!****Na drobno!****Poskusite kupiti**

dobro surovo in žgano kavo, sladkor, vse vrste moke in riža, svinjsko mast, bučno in fino namizno olje, domačo slivovko, rum, fini špirit (vinski cvet), fini konjak, kekse, čokolado, kakao, orehe, bosniške češplje, sardine, Maggi v steklenicah in kockah, sveče, razna čistila, barve za obleke, vinski kis, kisovo kislino, galico, žveplo, ličje (rafižo) in vse drugo špecerijsko in kolonijalno blago v trgovini

Miloš OSET

MARIBOR, Aleksandrova cesta št. 45
nasproti glavnega kolodvora. Telefon 15.

2-192

Cene zmerne!**Postrežba točna!****TRGOVSKA BANKA D.D. LJUBLJANA****POZIV****k subskripciji novih delnic.**

Izredni občni zbor Trgovske banke, d. d. Ljubljana, je sklenil dne 25. marca 1922 zvišati delniško glavnico

od K 10,000.000* — na K 30,000.000* —

z izdajo

50,000 novih delnic á K 400* — nom. v skupnem znesku K 20,000.000* —.

pod sledečimi pogoji:

1. Dosedanji delničarji imajo pravico prevzeti na podlagi vsake stare delnice eno novo po K 400.— nom K 480.—, več 5 % obresti od nom K 400.— od dne 1. februarja 1922 pa do dne plačila.
2. Vsi oni subskribenti, ki so že pri prejšnji emisiji subskribirali in znesek vplačali, dobe nove delnice pod istimi pogoji, kakor pod točko 1.
3. Nedelnarji dobe delnice proti takojšnjemu plačilu po tečaju K 530.— več 5 % obresti od nom. K 400.— od dne 1. februarja 1922 do dne plačila.
4. Nove delnice so deležne čistega dobička za l. 1922 in opremljene s kuponom za l. 1922.
5. Nove delnice se izroče subskribentom tekom l. 1922.
6. Repartitijo delnic določenih na nove delničarje, si pridružuje upravni svet po končanem subskripcijskem roku.
7. Subskripcija novih delnic se vrši od dne 3. aprila do dne 3. maja 1922, in sicer:
 - a) pri Trgovski banki d. d. Ljubljana (začasni poslovalnici v Beethovnovi ulici št. 10) in njeni podružnici v Mariboru;
 - b) pri Kmetijski posojilnici za ljubljansko okolico, Ljubljana.
8. Ako bi se posameznim subskribentom ne moglo dodeliti polno število vpisanih delnic, se vplačani zneski pridržijo in se bodo dodelitev manjkajočih delnic izvršila pri novi subskripciji.

V LJUBLJANI, dne 25. marca 1922.

Upravni svet Trgovske banke d. d. Ljubljana.

139